

pangkalahatang kumperensya

karunungan ng Diyos sa pagtatalaga

posisyon buod #2

ulat ng komite sa pag-aaral

hunyo
2014

panimula at mga patnubay

Ang Komite sa Pag-aaral ng Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga (Study of the Theology of Ordination Committee) ay bunga ng kahilingang ginawa mula sa sahig ng isang delegado sa Sesyon sa Pangkalahatang Kumperensya noong 2010. Kalaunan ay kinuha ng administrasyon ng Pangkalahatang Kumperensiya ang kahilingang iyon sa Komite Administratibo ng Pangkalahatang Kumperensiya para maaprubahan ang Pag-aaral ng Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga noong Setyembre 20, 2011.

Ang layunin ng Komite ng Pag-aaral ng Pag-aaral ng Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga ay dapat para maingat at mapanalanging sundin ang mga tuntunin ng pagbanggit sa layuning maabot ang isang pagkakasundo (o consensus) sa maraming punto hangga't maaari.

Ang Komite sa Pag-aaral ng Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga ay magbibigay ng isang malawak na saligan ng pananaw ang komite ng pagiging kasapi upang maimbitahan ang Banal na Espiritu na tumulong na maipahayag ang konsensus hangga't maaari.

Dahil ito ay isang "komite sa pag-aaral", ang normal na proseso ng "pagboto" ay hindi gagamitin upang ilagay ang mga posisyon o kinatawan laban sa isa't isa. Sa halip, ang pamamaraan sa pag-aaral ay magbibigay ng pagkakataon para sa isang ulat ng pinagkasunduan ("consensus report") tungkol sa mga bagay na tinanggap ng kapulungan. Para sa mga bagay na kung saan ito ay imposibleng maabot ang pagkakasundo, iba't-ibang ulat ay dapat ihanda na ipakita ang iba't ibang pananaw at ang kanilang angkop na mga sagot. Sa matatag na mga sesyon ng panalangin, ang pag-aaral ng Bibliya, pag-aaral ng Espiritu ng Propesiya, at ang nagbunga ng maingat na talakayan, ang Komite sa Pag-aaral ng Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga ay dapat magtuon sa mga solusyong susuporta sa mensahe, misyon, at pagkakaisa ng Seventh-day Adbentista Church.

Sa kanyang pag-aaral, ang Komite sa Pag-aaral ng Pag-aaral ng Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga ay makikipagtulungan sa itinatag na Mga Komite ng Pagsasaliksik sa Bibliya (BRCS) at magbibigay ng tulong sa BRCS na may malawakang balakin ("comprehensive agenda") para marepaso. Ang Komite sa Pag-aaral ng Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga ay tatanggap ng mga ulat mula sa dibisyon BRC at maaaring magtalaga ng mga papeles sa pagsasaliksik at pagtatanghal sa mga kasapi ng komite at di-miyembro na rerepasuhin ng Komite sa Pag-aaral ng Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga.

Ang Komite sa Pag-aaral ng Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga ay magpupulong nang mga apat na beses, at magtatapos ng tatalakayan ng mga ginawa Hunyo 2014. Ang komite ng pagakay (steering committee) ng Komite sa Pag-aaral ng Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga ay

Bahagi V: Buod ng Posisyon 6

magbibigay ng pangangasiwa ng proseso. Ang gawain ng komite sa pag-aaral ay magbibigay ng mas kumpletong impormasyon tungkol sa nakaatas na paksa nito hangga't maaari at rerepasuhin ng administrasyon ng Malawak na Kumperensiya Hunyo 2014, at pagkatapos ay magbibigay ng kumpletong ulat na sa Komite Ehekutibo ng Pangkalahatang Kumperensiya (General Conference Executive Committee) para marepaso at talakayin sa 2014 sa Pang-taunan Konseho. Ang Taunang Konseho ay magpapasiya sa anumang bagay na tutukoy sa Sesyon ng Pangkalahatang Kumperensiya ng 2015.

mga tuntunin ng pagbanggit

mga tuntunin ng pagbanggit	awtoridad at responsibilidad
1. Pangasiwaan ang pandaigdigang pag-aaral ng ng Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga at implikasyon nito, pagrerepaso at pagsusuri ng datos mula sa Bibliya at sa Diwa ng Propesiya.	1.Kapangyarihang kumilos.
2. Repasuhin ang kasaysayan ng pag-aaral ng pagatatalaga sa Simbahan ng Seventh-day Adbentista Church.	2.Kapangyarihang kumilos.
3. Magkaroon ng komprehensibong balakin tungkol sa Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga at implikasyon nito para sa mga gawi sa Simbahan ng 7th Day-Adbentista kabilang na ang paksa ng pagtatalagang kababaihan sa ministeryo ng ebanghelyo.	3.Kapangyarihang kumilos.
4. Tumanggap (hindi kalaunan kaysa Disyembre 31, 2013) at talakayin ang mga ulat mula sa dibisyon ng Komite ng Pagsasaliksik ng Bibliya (Bible Research Committee) hinggil sa kanilang dibisyon sa buong pag-aaral at konklusyon, tinitiyak na ang dibisyon bibliya sa Pagsasaliksik ay tumatalakay sa komprehensibong pag-aaral.	4. Kapangyarihang kumilos sa konsultasyon sa dibisyon bibliya sa Pagsasaliksik sa Bibliya.
5. Humiling ng mga pag-aaral o matibay na papel mula sa mga miyembro ng komite at /o mga di-miyembro kapag kailangan ang karagdagang pag-aaral.	5.Kapangyarihang kumilos.
6. Bumuo ng isang Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga para sa Seventh-day Adbentista na magrerekomenda sa 2014 Taunang Konseho para sa pagsasaalang-alang.	6.Kapangyarihang kumilos.
7. Isumite sa 2014 Taunang Konseho, sa pamamagitan ng administrasyon ng Malawakang Kumperensiya, ang buong ulat ng pandaigdigang pag-aaral na nagpapahiwatig ng mga lugar ng konsensus at mga lugar kung saan ang konsensus ay hindi nakuha nang may paggalang sa Karunungan ng Diyos sa Pagtatalaga at implikasyon nito para sa mga pagsasanay sa Adbentistang Sabadista Church.	7.Kapangyarihang kumilos.
8. Sa mga lugar na hindi magkasya, magtuon sa mga potensyal na solusyon na sumusuporta sa mensahe, misyon, at pagkakaisa ng Simbahang Seventh-day Adbentista.	8. Recommend sa General Conference Administrative Committee (ADCOM) (GCC-S).

mga miyembro ng komite

STELE, ARTUR A., Chairman

Mbwana, Geoffrey G., Vice-chair

Porter, Karen J., Secretary

Trim, Wendy, Recording Secretary

Arrais, Jonas

Arrais, Raquel C.

Batchelor, Doug

Bauer, Stephen

Beardsley-Hardy, Lisa M.

Bischoff, Fred

Bohr, Stephen

Brown, Gina S.

Brunt, Juan

Ceballos, Mario E.

Pagbabago, Shirley

Clark, Chester V. III

Baybayin, Robert

Damsteegt, Laurel

Damsteegt, P. Gerard

Davidson, Jo Ann M. DavidsorMills, Phillip

Richard M.

de Sousa, Elias B.

Diop, A. Ganoune

Donkor, Kwabena

Doss, Cheryl

Fagal, William A.

Finley, Mark A.

Fortin, Denis

Gothard, Doris M.

Haloviak-Valentine, Kendra

Hasel, Michael

Holmes, C. Raymond

Howard, Santiago

Hucks, Willie

Jankiewicz, Dario

Kent, Anthony R.

Hari, Gregory A.

Buhol, Esther

Buhol, William M.

Koh, Linda Mei Lin

Kuntaraf, Kathleen K. H.

Mackintosh, Don

McLennan, Patty

Miller, Nicholas

Mills, Phillip

Buwan, Jerry

Morris, Derek J.

Mueller, Ekkehardt F. R.

Nelson, Dwight K.

Nix, James R.

Oberg, Chris

Pahina, Janet

Pahina, Jerry N.

Paulson, Kevin

Pedro, Juan

Pfandl, Gerhard

Poirier, Timothy L.

Prewitt, Eugene

Proffitt, Kathryn L.

Rafferty, Santiago

Basahin, David C.

Reeve, Teresa

Reid, George

Roberts, Randall L.

Rodriguez, Angel M.

Scarone, Daniel

Silva, Sandra

Slikkers, Dolores E.

Maliit, Heather-Dawn K.

Sorke, Ingo

Timm, Alberto R.

Trim, David

Tutsch, Cindy

Veloso, Mario

Vin Cross, Tara

Wahlen, Clinton L.

Warden, Ivan Leigh

Zarska, Carol

dalawang kinatawan na nakatalaga mula sa bawat dibisyon

Coralie, Alain	<i>Silangan-Central Africa Division</i>
Mathema, Zacchaeus	
Biaggi, Guillermo E.	
Zaitsev, Eugene	<i>Euro-Asya Division</i>
Henry, Elie	
Perez, Carmen	<i>Inter-American Division</i>
Hasel, Frank	
Magyarosi, Barna	<i>Inter-European Division</i>
Bietz, Gordon	
Pollard, Leslie N.	<i>Hilagang Amerikano division</i>
Doh, Hyunsok John	
Higashide, Katsumi	<i>Hilagang Asya-Pacific Division</i>
Schmied Padilla, Lilian	
Siqueira, Reinaldo	<i>Timog Amerikano Division</i>
Musvosvi, Joel	
Ratsara, Paul S.	<i>Southern African Ocean Division</i>
Christo, Gordon E.	
Tlau, Chawngdinpui	<i>Timog Asya Division</i>
Gayoba, Francisco	
Sabuin, Richard	<i>Timog Asya-Pacific Division</i>
Oliver, Barry D.	
Roennfeldt, Ray	<i>Timog Pacific Division</i>
Barna, Ene	
Wiklander, Bertil A.	<i>Trans-European Division</i>
Bediako, Daniel K.	
Nwaomah, Sampson	<i>Kanlurant-Central Africa Division</i>

Sabilin (Ex-officio)

Wilson, Ted N.C., Pangulo
Ng, G. T., Secretary

Lemon, Robert E., Treasurer

Komite ng Pag-aakay TOSC

STELE, ARTUR A., upuan
Mbwana, Geoffrey G., Vice-chair
Porter, Karen J., Secretary

Davidson, Richard

Damsteegt, P. Gerard

Rodriguez, Angel M.

Fagal, William A

Buod ng Posisyon #2

Ang kaayusan sa kaharian ng Diyos ay batay sa pagmamahal na nagtatanggol sa Kanyang likas at nagpapahayag ng paglilingkod sa Diyos at sa iba. Binigyan ng Diyos ang bawat isa ng mga kakayahan at abilidad; at batay sa kanilang pagmamahal at kanilang pag-unlad ay inatasan sila ng partikular na mga responsibilidad. Dahil binigyan sila ng Diyos ng kalayaan, hindi sila gaanong hinigpitan sa kanilang pag-unlad sa pamamagitan ng pag-aatas ng isang partikular na papel na gagampanan ng walang-hanggan at imposible pa na gumawa sila ng iba pang tungkulin. Hindi sila hinigpitan ng Diyos sa pagpapakita nila ng pagmamahal na paglilingkod sa iba.

Sina Adan at Eba ay mga miyembro ng kaharian ng Diyos. Nilikha sila sa larawan ng Diyos na pantay-pantay. Walang sinumang inilagay sa ilalim ng isa't isa batay sa kasarian o kaayusan ng paglikha. Si Eba ay hindi nilikha upang ipa-ilalim kay Adan. Noon lamang matapos ang Pagkahulog ng Tao ay nagpasailalim si Eba kay Adan upang maingatan ang kaayusan sa bahay. Ngunit limitado ito sa relasyong mag-asawa.

Sa Israel, ang pamumuno ay nasa ilalim ng pamumuno ng mga lalaki. Ngunit hinde ibig sabihin nyan ay mabulag tayo sa katotohanan na interesado ang Diyos na gamitin ang kababaihan bilang mga lider din. Ang karaniwang kaugalian ay hindi kailanman naging batas sa Israel o isang banal na utos. Nais ng Diyos na maunawaan ng Kanyang mga tao na ang kalalakihan at kababaihan ay dapat magtulungan bilang pantay-pantay sa paglilingkod sa Kanya at sa Kanyang bayan. Naglaan Siya para sa Kanya ng mga lalaki at babae propeta (ang pinakamataas at "pinakamahalagang" mga pinunong spiritwal ng Israel) at isang babaeng hukom, na isa ring propeta, na nagtaglay ng pinakamahalagang tungkulin sa Pamumuno sa Israel sa panahon ng mga hukom. Mula sa banal na pananaw, ang pamumuno sa Kanyang bayan ay hindi batay sa kasarian.

Sa Bagong Tipan, ang pangkaraniwang tradisyon ng pamumuno ng lalaki ay patuloy ngunit ang pamumuno ng kababaihan ay simulang nakikita na madalas kesa dati. Ang kababaihan ay maaari na ngayong sumakop sa mga katungkulan sa pamumuno na katumbas ng kalalakihan. Tinanggap din nila ang kaloob na Espiritu na nagbigay sa kanila ng kakayahan, gayundin sa kalalakihan, upang itayo ang simbahan. Dahil ang mga regalo ay ibinigay na pareho sa lalaki at babaeng kasarian, at dahil ang mga babae na meron kinakailangang kaloob ng Espiritu ay inordenahan na din upang gampanan ang tungkolin bilang diakonesa, upang magawa ang tungkulin sa Diyos. Agad itong inihahayag na bagama't ang mga katangian para sa mga katungkulan ng diakono at "matanda sa Iglesiya" (Matanda sa Iglesiya) ay partikular para sa kasarian pero ito naman ay hindi itinangi lang (exclusive) sa kasariang lalaki. Ang dalawa kasarian - lalaki at babaeng miyembro ng simbahan ay maaaring gumanap bilang mga matanda sa Iglesiya at diakono basta't nagkaroon sila ng angkop na mga

kaloob at kinilala ng simbahan ang banal na tungkulin. Bagama't sa Bagong Tipan ay hindi malinaw binanggit na nagkaroon ng mga babaeng matanda sa Iglesiya ay hindi ibig sabihin na hindi sila naging matanda sa Iglesiya noon o gumawa ng tungkuling pang-matanda sa Iglesiya. Ang katangian ng mga matanda sa Iglesiya at diakono ay magkatulad at alam natin na may mga diakonesa sa Bagong Tipan. Mabigat ang suporta ng Bibliya para patuloy ordenahan ang kababaihan sa ministeryo ng Simbahan.

Si Ellen G. White, tulad ng Bibliya, ay hindi malinaw na nagbawal o nagtibay ng ordenasyon ng kababaihan sa ministeryo. Gayunman, binuksan niya ang pinto para sa kababaihang karapat-dapat na sumapi sa anumang katungkulan ng pamumuno sa Simbahan. Hinikayat niya ang mga kabataang babae na pag-aralan at paunlarin ang kanilang mga kaloob na bigay ng Diyos upang maging handang maglingkod sa simbahan sa gayong mga katungkulan.

Malinaw ang katibayan sa Bibliya: walang kamaliang espirituwal, etikal, o moral sa pag-oordena sa kababaihan sa ministeryo ng ebanghelyo.

panimula

Batid ng marami ang ating mataas na tungkulin bilang Seventh-Day Adbentistas, na sabik nating inaasam ang pagdating na muli ng ating Panginoong Jesus. Marubdob tayong nananampalataya na "ang Diyos ay magkakaroon ng mga tao sa mundo na mapapanatili ang Bibliya, at ang Bibliya lamang, bilang pamantayan ng lahat ng doktrina at batayan ng lahat ng reporma." Ang panawagang ito ay humihingi ng lubos na katapatan sa kabuuan ng Banal na Kasulatan at sa di-mapag-aalinlangang awtoridad nito bilang tanging pinagmumulan ng pananampalataya at pagsasapamuhay. Ang gayong mga paniniwala ay mahalaga sa atin kapag sinuri natin ang kasaysayan ng kaligtasan ayon sa inihayag sa atin sa Banal na Kasulatan sa paghahanap natin ng kalooban ng Diyos tungkol sa ordenasyon ng kababaihan sa ministeryo ng ebanghelyo.¹

Kapag tinalakay natin ang paksang ito, ang wastong pang-unawa sa pagkatao ng Diyos, ang malaking kontrobersya sa pagitan ng mabuti at masama, at ang plano ng kaligtasan ay mabibigyan ng "balangkas" ang interpretasyon tungkol sa pagkilala at pagpaparangal sa mga babaeng manggagawa sa "Ministeryo" ng Diyos. Dahil dito, sa ating pagsusuri sa bibliya tungkol sa ebidensya para sa ordenasyon ng kababaihan, kailangan nating magtanong tungkol sa Diyos: Ano ang pananaw ng Diyos tungkol sa kababaihan at paano Niya ito *ipinabatid sa atin? Anong larawan ng Diyos ang lalabas mula sa isang interpretasyon kung sang-ayon Siya sa ordenasyon ng kababaihan? Anong larawan ng Diyos ang lalabas kung itatwa Niya ang posibilidad na hindi ordenahan ang*

¹ Ellen G White, Great Controversy, 596

kababaihan? Sisimulan natin ang ating pag-aaral nang taimtim sa puso, may panalangin, at kahandaang makinig sa sasabihin ng Espiritu sa simbahan.

Ang pangangailangang simulan ang ating pag-aaral sa maikling talakayan tungkol sa kanyang mga Palaliwatang-Bibliya (hermeneutics) ay nagmumula sa katotohanan na ang Bibliya ay hindi malinaw na iniutos o ipinagbabawal ang ordenasyon ng kababaihan sa ministeryo. Ang mga Adbentistas na nagmamahal sa Panginoon at seryosong tinatanggap ang mga Banal na Kasulatan bilang inspiradong Salita ng Diyos ay dumating sa iba't ibang konklusyon gamit ang Bibliya sa parehong paksa. Samakatwid, ang mga pagkakaibang ito ay nangangailangan ng pagninilay-nilay kung paano natin ipinaliliwanag ang Salita ng Diyos (Palaliwatang-Bibliya o hermeneutics).

Noong 1986, sa Pangtaunan Konseho ng Malawak ng Kumperensiya sa Rio de Janeiro, Brazil, pinagtibay ng Seventh-Day Adbentista Church ang isang dokumento tungkol sa mga pamamaraan (hermeneutics) ng bibliya: "Mga Pamamaraan ng Pag-aaral ng Bibliya: "Presupposition", Prinsipyo, at Pamamaraan" (MBS). Ang "Palaliwatang-Bibliya" ("Hermeneutics") ay hindi lamang sa pag-unawa ng Bibliya kundi pati na rin sa proseso ng pag-iisip tungkol sa at pagsusuri ng interpretasyon ng Bibliya. Sumang-ayon ang Simbahang Adbentista Sabadista na dapat nating sundin ang mga prinsipyo ng kanyang mga prinsipyong Adbentista. Ipinamumuhay ng mga "kritikal na paliwanag" ("exegesis") ang mga alituntuning ito mula sa partikular na mga teksto, at ang paglalahad ng mga tekstong ito ang siyang nagpapahiwatig ng mensahe ng Diyos sa pamamagitan ng pangangaral o pagtuturo.²

PAGGAMIT NG TAMANG PAMAMARAAN

Ang pagsasama-sama ng iba't ibang teksto at pag-unawa sa kanilang teolohikal na kahalagahan ay nangangailangan ng malaking kamalayan ng buong turo sa Bibliya. Ang gawain ay dapat mayroong patnubay ng Banal na Espiritu kung umaasa tayong mauunawaan ang katotohanan ayon sa layunin ng Espiritu. Alinsunod sa dokumentong Rio, tinatanggap natin ang makasaysayang-grammatiko (historical-grammatical) na paraan ng pagbibigay-kahulugan sa Bibliya bilang wastong kasangkapan sa pag-unawa rito. Matibay na- ang pagtanggap sa Bibliya bilang Salita ng Diyos at hindi pagtanggap sa mga pamamaraang nagpapababa sa banal na pinagmulan at mensahe nito, hangad nating sundin ang itinuturo nito. Nais nating pag-aralan ito nang may mapagpakumbabang puso at madaling turuan, na kinikilala ang ating mga limitasyon sa pag-unawa sa lahat ng mayroon ito para sabihin sa atin.

² Ang dokumentong ito ay inilathala sa *Adventist Review*, Enero 22, 1987, at makukuha online sa <https://adventistbiblicalresearch.org/materials/bible-interpretation-hermeneutics/methods-bible-study>. Gagamitin natin ang paglathala nito sa George E. Reid, ed., *Understanding Scripture: An Adventist Approach* (Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, 2005), 329-337.

PAG-AARAL NG WIKA< GRAMATIKA AT NILALAMAN

Tulad ng nakasaad sa dokumentong Rio, nais din nating sundin ang matatapat na pamamaraan ng pag-aaral sa Bibliya para makarating sa tunay na kahulugan ng teksto ng Bibliya. Ito ay nangangailangan ng pag-aaral ng mga kinagisnan (background): "Kaugnay ng pag-aaral ng teksto sa Bibliya, [aming] gagalugarin ang mga makasaysayan at kultural na mga kadahilanan. Ang archaeology, antropolohiya, at kasaysayan ay maaaring makatulong sa pag-unawa sa kahulugan ng teksto." Samakatwid, dapat nating isaalang-alang, hangga't kaya natin, ang orihinal na wika o lengwahe ng mga aklat ng Bibliya na may tulong mula sa gramatika at "syntax", ang nilalaman ng mga talata, ang literaryong kaurian ng mga aklat, at patnubay mula kay Ellen G. White kung saan mayroon. Ang nilalaman ng talata ay ang agarang nilalaman nito sa loob ng aklat at ng buong Bibliya. Sa ilang pagkakataon malinaw ang kahulugan ng isang talata sa mambabasa, ngunit sa marami pang iba ang pang-unawa nito ay nangangailangan ng maingat at mapanalanging pagsusuri. Ito ay nangangailangan ng pag-aaral ng terminolohiya, konstruksyon pang-gramatika, istraktura pang-literaryo, ang nilalaman nito, atbp.³

PAGTUTOK NA TEOLOHIKAL

Ang Rio dokumento ay nagpaptungkol sa isang teolohikal na diskarte sa hermeneutikos kapag ito ang sabi,

Ang mga Banal na Kasulatan ay isinulat para sa praktikal na layunin ng paghahayag ng kalooban ng Diyos sa sangkatauhan. Gayunman, para sa isang tao na huwag magkamali ng ilang uri ng pahayag, mahalagang makilala na ang mga pahayag na ito ay pinatutungkol sa mga tao ng Kulturang Silangan at ipinahayag din ang mga pattern ng kanilang kaisipan.... Nakatala sa mga Banal na Kasulatan ang mga karanasan at pahayag ng mga taong tinanggap ng Diyos ngunit hindi ayon sa mga espirituwal na alituntunin ng Bibliya—halimbawa, mga pangyayaring may kinalaman sa paggamit ng alak, sa poligamyang, diborsyo, at pagkaalipin. Bagama't hindi malinaw ang pag-kondena sa gayong kaugalian ng gayong ng lipunan nila noon, hindi sinasabi na inendorso o inaprubahan ng Diyos ang lahat ng pinahintulutan at ipinagkaloob Niya mangyari sa buhay ng mga patriarch at [mga hari] sa Israel... Ang diwa ng mga Banal na Kasulatan ay ang Panunumbalik ng tao sa Diyos. Matiyagang kumikilos ang Diyos upang maiangat ang sangkatauhan mula sa kailaliman ng kasalanan tungo sa banal na huwaran. ⁴

³ MBS, 333.

⁴ MBS, 335-6.

Sa madaling salita, ang teolohikal na paraan sa Bibliya, espirituwal, at teolohikal na mga alituntuning nagtatampok sa paglalahad ng paghahayag ng Diyos ay bahagi ng isang tapat na “Palaliwatang-Bibliya Adbentista” (“Adbentista biblical hermeneutics”). Ito ang salaysay ng kasaysayan ng kaligtasan: mula sa huwaran ng paglikha ng Diyos, hanggang sa pagkahulog ng sangkatauhan, hanggang sa panunumbalik sa pamamagitan ni Kristo sa orihinal na huwaran ng Diyos sa bagong mundo. Ginamitan ng mga Adbentistas ng isang natatanging diskarte sa kanilang “Paglikha-Pagkahulog-Panunumbalik” (“Creation-Fall-Re-Creation”) ng pamamaraang teolohikal. Ang paglikha ay mahalaga at napakahalagang alituntunin ng pagtuturo ng Adbentista at nagsisilbing batayan ng teolohiya ng ating mga turo. Ito ang kaso para maunawaan natin ang labanan sa Kalawakan at para sa mga turo tulad ng pag-iwas sa alak, gulay, at pagtangga sa pagasawa ng marami (poligamy) at pagkaalipin. Ang Adbentista hermeneutic na ito ay makikita rin sa ating pangalan: kami ay Pitong-araw (Seventh-Day) (paglikha), Adbentistas (muling paglikha). Kasama sa buong kuwento ng pagtubos ang buong kuwento ng pagtubos. Dahil sa kakaibang pamamaraang ito batay sa paglikha at muling paglikha, nakikita natin ang malakihang larawan ng paghahayag ng Diyos, ang pagkakaisa ng mga Banal na Kasulatan, at ang pinakalayunin ng biblikal na materyal sa kanyang kabuuan (pam-Bibliyang paglapit) (canonical approach) upang mahiwatigan nang wasto ang kahulugan ng mensahe ng Diyos. Sa gawaing ito hinahangad nating ipahayag, sa patnubay ng Espiritu, ang mapagmahal na naturalesa ng ating Diyos ayon sa pagpapakita sa Kanyang Anak at ang pagtala ng Kanyang paghahayag dito sa Banal na Kasulatan.

PAGGAMIT NG MGA PRINSIPIO SA BIBLIYA

Kaya, ang mga prinsipyong hermeneutical ay nagbibigay ng balanse at pang-unawa na batay sa impormasyon sa bibliya upang maunawaan ang teksto ng Bibliya. Kung sinikap nating ipaliwanag ang katotohanan sa Bibliya sa simpleng pagbanggit sa mga teksto ng Bibliya sa halip na hanapin at gamitin ang mga prinsipyo ng Bibliya mismo, hindi masusuportahan ng mga Adbentista ang ating mga posisyon laban sa paninigarilyo o paggamit ng mga droga, o sa paggamit ng mga droga, o sa pagtataguyod ng mga gulay na pagkain.

Ang isang hermeneutik na tumatagal sa seryosong prinsipyo sa Bibliya at naka-ugat sa paglikha ay naaayon din sa aming Adbentista posisyon laban sa isang homosekswal na pamumuhay, dahil ang kasaysayan na pambibliya ng paglikha ay nagbibigay ng pangunahing dahilan para sa isang kabuuang oposisyon sa pamumuhay na ito. Ang pagtuturo sa Bibliya laban sa homosekswalidad ay nakaugat sa batas ng paglikha, sa lahat ng dako ng Kalawakan, at hindi temporal, hindi nagbago, at may bisa sa lahat ng panahon (tingnan sa Gen 1:26-28; 2:22-24; Lev 18:22; 20:13; Rom 1:26, 27). Ito rin ay naaayon sa isang daanan na itinayo sa pattern mula sa Paglikha, hanggang sa Pagkahulog sa Kasalanan at hanggang sa Muling Paglikha.

SALITA, TEOLOHIYA AT PAGTATALAGA

Tulad ng iminungkahi sa itaas, kahit walang malinaw at direktang pahayag sa Bibliya na nag-uutos sa kababaihan na maglingkod, ni walang anumang hadlang sa Bibliya na gawin ito. Sa kabilang banda, ang isang maingat na pagtatasa batay sa mga salita, na galing sa bibliya- at sa teolohiya ay tumuturo sa direksyon ng ganap na pagpapatibay na isama at i-kumpirma ang kababaihan sa lahat ng posisyon sa ministeryo. Ang paraang ito ay ginagamit ng lahat ng partidong kasangkot sa talakayan ng ordenasyon ng kababaihan sa ministeryo. Sa kawalan ng malinaw na utos na ipagbawal ang kababaihan ma-ordenahan sa ministeryo ng Diyos kailangan nating hanapin ang pagtuturo sa Bibliya tungkol sa relasyon ng lalaki at babae. Sa pamamagitan lamang ng masigasig na pakikinig sa itinuturo ng Bibliya gayundin sa pagbibigay-diin nito sa teolohiya ay maaabot natin ang matunog na konklusyon.

Pagkakasunud-sunod sa Sansinukob na kaharian ng Diyos

Ang bibliya na binibigyang-diin ang iniordenahang ministeryo ng Diyos ay tungkol sa kaayusan ng simbahan at tulad nito ay dapat magpakita ng mga alituntunin tulad ng kaayusan na nanamamahala sa nilikhang kaharian ng Diyos. Ang hiwaga ng pagkakaisa ng Panguluhang Diyos (Godhead), para sa atin ay di-maarok na hiwaga. Alam natin na ang Diyos ay pagmamahal at ang mga ugnayang kasama-Trinitarian ay palaging pagpapahayag ng pagdaloy ng pagmamahal na iyon. Bukod pa ryan dapat nating mapagpakumbabang yumuko sa Kanyang harapan nang tahimik. Ang Kaayusan sa buong Kalawakan ang isang karakter ng lahat ng nilikha ng Diyos at ito ay mahalaga para umandar nang maayos ang buong sansinukob. Sa Kanyang kahariang sansinukob, ang kaayusan ay nagpapakita ng pagmamahal ng Diyos.

"Ang batas ng pagmamahal na siyang pundasyon ng pamahalaan ng Diyos, ang kaligayahan ng matatalinong nilalang ay nakasalalay sa ganap na mga dakilang alituntunin ng katuwiran. Nais ng Diyos mula sa lahat ng Kanyang nilalang ang paglilingkod ng pagmamahal—paglilingkod na bukal mula sa pagpapahalaga sa Kanyang pagkatao... Sa lahat, ipinagkaloob ang kalayaan ng kalooban, upang kanilang mabigyan Siya ng kusang-loob na paglilingkod."⁵

Ayon sa siping ito, ang batas ng pagmamahal ang pundasyon ng banal na pamahalaan. Ang katangian ng Diyos ang batas na namamahala sa buong sansinukob. Pangalawa, ang kapakanan ng matatalinong nilalang ay nakasalalay sa kanilang pagpapasailalim sa Diyos. Ang Diyos mismo ang sentro ng kaayusan. Pangatlo, ang matatalinong nilalang ay nagpapahayag ng kanilang pagmamahal

⁵ White, Patriarchs and Prophets, 34

sa paglilingkod sa Diyos. Walang ipinapataw sa kanila ngunit sa kabilang banda, na nilikha silang malaya, ang Lumikha ay aasahan sa kanila ang kusang-loob na paglilingkod.⁶

Sa pamamagitan ng batas na ito ng paglilingkod, hina-hawakan ng Diyos ang lahat ng sansinukob na magka-kasama. Itong batas na ito ng paglilingkod na mula sa pagmamahal ang siyang namamahala sa mga anghel. Iminumungkahi ni Ellen G. White na ang mga katungkulan sa pamumuno ng mga anghel ay inatasan sa kanila, batay sa paglilingkod.⁷

Alam natin na ang mga anghel ay inatasan ng mga bagong responsibilidad, na ibig sabihin ay hindi sila nilikha upang punan ang isang partikular na posisyon nang walang posibilidad na maglingkod sa mga bagong oportunidad.⁸ Dahil ang mga katungkulan ay inatasan ng Diyos sa kanila batay sa paglilingkod, ang pagsusumite ng mga anghel sa mga bagong pinunong anghel ay kusang-loob; na sa paraang ito ay mauunawaan nila kung bakit inatasan sila ng Lumikha ng bagong tungkuling maglingkod. Ang pagsusumite sa mga pinunong anghel ay katunayan na ito ay talagang pagpapasailalim sa Diyos. Sa paglipas ng panahon magbabago ang mga tungkulin bunga ng pagbibigay ng Diyos ng bagong karangalan sa iba pang mga anghel. Walang sinumang limitado sa isang partikular na tungkulin sa kaharian ng Diyos. May pagkakasundo kung saan malayang mapapaunlad ng bawat matalinong nilalang ang potensyal na ibinigay sa kanila ng Diyos nang walang anumang hinihingi at di makatwirang paghihigpit (halimbawa, na nilikha muna; sigurado ay yung hindi batay sa kasarian).

Diyos, kababaihan, at kalalakihan sa Lumang Tipan

Gamit ang ating pambihirang paraang Palaliwatang-Bibliya (hermeneutical), magpatuloy tayo ngayon sa pag-aaral ng papel na ginagampanan ng kababaihan sa Bibliya simula sa Lumang Tipan. Ito ay mahalaga dahil sa katunayan na wala tayong isang malinaw na utos sa Bibliya upang ordenahan o hindi ordenahan ang kababaihan sa ministeryo.

SINA ADAN AT EBA BAGO ANG PAGKAHULOG

Bumalik tayo sa umpisa ng paglikha dahil matatagpuan natin sa unang pagkakataon ang banal na pag-unawa sa kaugnayan ng lalaki at babae at ang inaasahan ng Diyos sa kanila. Malinaw na ipinahihiwatig sa pagbabasa ng teksto na nilikha silang pantay-pantay at ang isa ay hindi inilagay sa ilalim ng awtoridad ng isa.

⁶ See White, Education, 103

⁷ Special Testimonies On Education, 57

⁸ Halimbawa, si Gabriel ay hinde kerubim na tumatakip, pero siya ay inatasan sa gayong posisyon matapos mahulog si Lucifer. Isinalarawan ni Ellen White si Gabriel ang “anghel na nakatayo kasunod sa karangalan ng anak ng Diyos” (DA 99); tingnan rin 234). Ito ang posisyon ni Lucifer bago siya nag rebelyon. (cf, 4BC 1162 ; Conf 9; GC 495; 4 BC 1143).

NILIKHA SA LARAWAN NG DIYOS. "Nilalang ng Dios ang tao [*ha'adan*, 'sangkatauhan'] sa Kanyang sariling larawan, ayon sa larawan ng Diyos sila nilalang; nilalang Niya sila na lalaki at babae" (Gen 1:27).⁹ Ang lalaki at babae ay parehong ginawa sa banal na larawan, kapwa pinagpapala, kapwa katulad ng responsibilidad na lumikha ng anak, kapwa sila dapat sumunod sa mundo, kapwa sila mamumuno sa kahariang hayop (Gen 1:26-28). Ang kanilang likas na pagkatao ay magkapareho at sa ilalim ng Diyos dapat nilang gawin ang gayon ding mga tungkulin. Bagama't ang mga katagang "lalaki" at "babae" ay nagsasaad ng sekswal (biological) at iba pang pagkakaiba, ang lalaki at babae ay inuutusang pantay-pantay at walang anumang pagkakaiba sa pamamahala na may kapangyarihan, hindi yung isa ay mas mataas sa isa, kundi kapwa sila ay pantay-pantay na mamahala sa mga nilikha ng Diyos. Malinaw at matinding ipinahihiwatig ng mga talatang ito ang kawalan ng anumang bahagdan ("hierarchy") ng kalalakihan na sila ay ibabaw sa kababaihan.

ANG PRAYORIDAD NI ADAN. Ang katotohanang na ang lalaki ay nilikha una, bago ang babae, ay maaaring magmungkahi sa ilan na si Adan ay nagkaroon ng awtoridad kay Eba, pero sa nilalaman o pangkalahatan na sinasalob ay -ito ay hindi tama (hal. ang mga hayop ay nilikha bago si Adan). Sa halip, ang buong salaysay ng Genesis 2 ay isinulat upang ipakita na ang paglikha ng babae sa dulo ng salaysay ay tugma lamang sa kahalagahan ng paglikha ng tao sa simula. Ang babae ay nilikha bilang siyang tugatog ng kuwento ng paglikha. Ang pagdaloy ng kwento ay mula sa hindi kumpleto na nagtapos sa pagiging kumpleto. Ang ibig sabihin ng prayoridad ng paglikha na una ay si Adan ay inilalarawan na - hindi pa kumpleto ang paglikha sa tao. Malinaw nating masasabi na ang Adan ng Genesis 2 ay lalaking katauhan ng Adan ng Genesis 1 na nilikha sa larawan ng Diyos bilang lalaki at babae. Ang *'ādam* ng Genesis 2 ay ang *hā'ādam* ng Genesis 1 sa proseso ng paglikha ng kasariang lalaki. Ito ang nilalaman ng nilayon ng manunulat ng Bibliya na gustong sabihin sa atin.

SI ADAN AT ANG BATAS. Ang pagbabasa ng Genesis 2:16, 17 ay nagbibigay ng impresyon na tumanggap si Adan ng partikular na utos mula sa Diyos na inaasahan Niya na ipaalam itong impormasyon na ito kay Eba (ibig sabihin, siya ang kanyang guro). Una, tungkol sa kung sino ang guro sa Halamanan ng Eden, alam lang natin na ang Diyos at ang mga anghel ang kanilang mga tagapagturo.¹⁰ Pangalawa, makatwiran na ipalagay na nang likhain si Adan ng Diyos kailangang balaan siya laban sa paglabag.¹¹ Pangatlo, alam din natin na sinabi rin ng Diyos kay Eba na hindi siya dapat kumain ng punungkahoy ng kaalaman ng mabuti at masama.¹² Inutusan din sila ng Diyos kapwa kung paano magtrabaho at pangalagaan ang halamanan.¹³ Binigyan sila ng Diyos ng

⁹ Maliban kung iba ang nakasaad, ang mga siping-nabanggit sa Biblia ay mula sa Bagong American Standard Bible

¹⁰ White, Education, 20; Patriarchs and Prophets, 50.

¹¹ Cf. Youths Instructor, February 27, 1902, par. 1.

¹² White, Signs of the Times, October 8, 1894, pars. 2, 3.

¹³ Ibid., par. 1.

partikular na mga tagubilin tungkol sa pagtrabaho at pag-aalaga ng hardin at panananagutan nila ito sa Kanya. Itinuring Niya ang dalawa na magka-pantay.

NILIKHA MULA SA TADYANG NI ADAN AT PARA SA KANYA. Ang paghihiwalay ni Eba mula kay Adan ay nagtuturo sa kanilang pagkakapantay-pantay. Gamit ang hilaw na materyal na tadyang, pinili ng Diyos na lumikha ng isang babae habang tulog si Adan, gamit ang magandang pamamaraan, Si Eba ay nilikha mula sa tagiliran ni Adan (hindi mula sa kanyang ulo o paa), upang ipakita na siya ay "tatayo sa tabi niya na kapantay niya"¹⁴ (Gen 2:21, 22). Ang Genesis 2 ay tuwirang nagsasalita sa tanong ng mga ugnayan o layunin (functional) ng relasyon sa pagitan ng unang lalaki at babae: Si Eba ay magiging katulong ni Adan (*'ezer kenegdo*, Gen 2:18). Ang katagang *'ezer*, madalas na isinalin na "helper," pero sa orihinal ay hindi nagpapahiwatig ng isang sumailalim (subordinate) na katulong o "assistant", na madalas ipahiwatig. Ginagamit ito parati na patungkol sa Diyos (tulad sa Exodo 18:4; Deut 33:7, 26; Mga Ps 33:20; 70:4; 115:9-11), ang katagang ito sa Banal na Kasulatan ay tumuturo lamang sa kapaki-pakinabang na relasyon. Ang katagang *kenegdo* ay literal na nangangahulugang "tulad ng kanyang katuwang," at sa gayon ibig sabihin ng buong pariralang *'ezer kenegdo* sa Genesis 2 ay -isang tagabigay na kanyang "katapat"—isang pantay na "kasosyo" (Gen 2:18, 22, NEB) sa parehong kalikasan at tungkulin. Isinulat ni Ellen G. White: "Nang likhain ng Diyos si Eba, Kanyang nilayon na hindi niya dapat taglayin ang pagiging mataas o mababa kesa ke Adan, kundi sa lahat ng bagay sila ay dapat maging *magkapantay*. Ang banal na pareha ay hindi dapat magkaroon ng interes na hiwalay sa pagkakaisa ng dalawa (bilang isang grupo); subalit bawat isa ay may kanya-kanyang pag-iisip at pagkilos."¹⁵

Ang paglikha kay Adan at Eba ay kakaibang gawain kung saan mahalagang papel ang ginampanan ng paghihiwalay at muling pagsasama-sama. Si Adan ay nilikha una at dahil dito ang una niyang pakikipag-ugnayan sosyal ay sa Lumikha, hindi kay Eba. Sa pagnanais na bigyan si Eba ng gayon ding pribilehiyo, inilagay ng Diyos si Adan para matulog. Ang unang pakikipag-ugnayan sosyal ni Eba hindi kay Adan kundi sa Diyos at pagkatapos ay dinala Niya ito kay Adan upang pasimulan ang magandang pakikipag-ugnayan sa isa't isa at sa Lumikha. Ang paghihiwalay sa kanilang kaso ay sinundan ng muling pagsasama-sama. Si Eba ay nilikha *mula* sa tadyang ni Adan at ibinalik *sa* kanya. Kakaiba ito sa paraan ng paglikha ng Diyos ng iba pang nilikha. Sa gayong mga pagkakataon walang muling pagsasama (reunification) dahil mayroong kakaibang mas makapangyarihan pa ang nalikha (Gen

¹⁴ White, *Patriarchs and Prophets*, 47.

¹⁵ 3T 484, idinagdag ang pagbibigay-diin. Cf. PP 58: "Sa paglikha ay ginawa siya (babae) ng Diyos na kapantay kay Adan." Si Ellen White ay nagpapahiwatig ng pagkakapantay-pantay (papel) na ito nang walang hierarkiya at ontological na pagkakapantay-pantay ay malinaw sa susunod na pangungusap, kung saan ang paksa/pagsusumite ng asawang babae sa asawang lalaki ay ipinakilala lamang matapos ang Pagkahulog: "Kung sila ay nanatiling masunurin sa Diyos—nang may pagkakaundo sa Kanyang dakilang batas ng pag-ibig—na naaayon sa Kanyang dakilang pag-ibig—ay sana ay sila ay walang hanggang magkasundo; subalit ang kasalanan ay nagdulot ng pagtatalu-talo, at ngayon ang kanilang unyon ay mapapanatili at maiingat lamang sa pamamagitan ng pagsusumite sa ng isa sa isa." Nililina ng gayong pagkakaiba na ang gayong bahagdan ng tungkulin na kinasasangkutan ng pagiging ulo / pagsusumite ay hindi naroroon bago ang Pagkahulog.

1:4, 7, 9; 2:7). Ang terminolohiya "mula" at "sa" ay ginagamit (I Cor 11:8, 9) upang ipahiwatig ang pagkakatantay-pantay nina Adan at Eba at ang pagkakaiba ng kasarian lalaki at babae. Magiging pagpapala si Eba kay Adan bilang kapantay niya.

ANG PAGTAWAG SA BABAE. Nang matanggap ni Adan ang babae mula sa Lumikha siya ay bumulalas: "Ito ngayon ay buto ng aking mga buto at laman ng aking laman; Siya ay tatawaging Babae [*'iššah*], dahil siya ay kinuha sa Lalaki [*'iš*]" (2:23). Dapat nating pagtuunan ng pansin ang wikang ginamit dito. Hindi ipinagdiriwang ni Adan na si Eba ay nasa ilalim ng kanyang awtoridad kundi ang pangyayari na mayroon na siyang kasama ngayon na tumutugma sa kanyang sariling katangian ("buto ng aking mga buto"). Katunayan, ang pagpapangalan sa Lumang Tipan ay karaniwang nagbibigay-diin sa kakayahang makahiwatig; ibig niyang ipahiwatig ang tunay na pagkatao ni Eba (cf. Gen 16:13). Bukod pa rito, sa Genesis 2:23 dalawang "banal na "balintiyak o posibos" (hindi aktibo) ang ginagamit. Ang una, ay nasasaad na ang Diyos ang gumawa ng aksyon na ito. Ang pangalawa, "siya ay tatawagin," ay nagpapahiwatig na matapos likhain si Eba ng Diyos ay tinawag siyang "Babae" ("Ang isa na ito ay tinatawag [ng Panginoon] Babae").

PAG-AASAWA. Ang pagkakatantay-pantay nina Adan at Eba ay ipinahayag sa kasal: "Sa kadahilanang ito iiwan ng lalake ang kaniyang ama at ang kaniyang ina, at makikiisa sa kaniyang asawa; at sila ay magiging isang laman [*basar ekhad*]" (2:24). Ang kaugnayan nina Adan at Eba ay idinaragdag bilang huwaran para sa lahat ng relasyong mag-asawa sa hinaharap. Inaasahan sa isang maka-amang lipunan (patriarchal society) na ang babae ay "kumapit/maki-isa" sa kanyang asawa, at dahil dito ang puwersa ng pahayag na ito ay - ang lalaki at babae ay dapat "kumapit" sa isa't isa. Ang "pagkapit na nagsusuklian ng tungkulin" ay nagpapahiwatig ng kawalan ng pagsusumite ng isa sa ilalim ng awtoridad ng isa pa. Gayundin, sa nilalaman ng tipan ng kasal, ang mag-asawa ay nagiging "isang laman" (*basar ekhad*). Ang pagpapahayag na ito ay nagpapahiwatig ng pagkakaisa at pagkamatalik ng relasyon pangkabuuan ng buong katauhan ng lalaki sa buong katauhan ng asawang babae, isang pagkakasundo at pagkakaisa sa isa't isa sa lahat ng bagay.

Sa madaling salita, Genesis 2, tulad ng Genesis 1, ay hindi nagbibigay ng anumang katibayan na magagamit upang suportahan ang pagka-ilalim ng asawang babae sa asawang lalaki bago sila nahulog sa kasalanan. Sila ay iniharap bilang ganap na pantay-pantay, na walang pahiwatig ng ibang kalikasan o bahagdan ng tungkulin (functional hierarchy).

KALALAKIHAN AT KABABAIHAN PAGKATAPOS NG PAGKAHULOG

SINA ADAN AT EBA. Ang pagsusumite ng asawa babae sa lalaki ay naganap lamang matapos ang Pagkahulog nina Adan at Eba. "Siya [ang iyong asawa] ang mamumuno [*sa iyongsarili*]" (Gen 3:16). Ang salitang Hebreo na isinalin "ay mamumuno sa iyo" (*mashal*) ay hindi kapareho ng "panuntunan

ng mag-asawa" (*radah*) maghari sa ibabaw ng mga hayop (Gen 1:28), ngunit ang itinaturo ay isang pamumuno na nagpapahiwatig ng kapanatagan, pagtatanggol, pag-aalaga, at pagmamahal. Mahalagang matanto na ang mapagmahal na pamumuno ni Adan at pagsusumite ni Eba ay dumating matapos ang *Pagkahulog*, na ipinakilala ng Diyos bilang isang malusog na panukat upang pangalagaan ang pagkakaisa at pagkakasundo sa kasal. Ang kaugnayang ito ay hindi isang ordenansa ng paglikha, ngunit dumating dahil sa kasalanan: "Ang kasalanan ay nagdulot ng pagtatalu-talo, at ngayon ang kanilang pagkaka-isa ay mapapanatili at maiingat lamang sa pamamagitan ng pagsusumite sa *isa't isa*."¹⁶ Sa huli, ang mapagmahal na pamumuno (*mashal*) papel sa Genesis 3:16 ay limitado sa *relasyong mag-asawa*, at samakatwid ay hindi kasangkot sa pangkalahatang pagsasailalim ng kababaihan sa kalalakihan o sa pangkalawakan na katayuan ng kababaihan. Sa madaling salita, sa Genesis 3, walang mga ipinatupad na pagpigil sa babae na lubos at pantay pantay na pakikibahagi sa anumang ministryo kung saan maaaring tawagin siya ng Diyos at kung saan siya bigyan ng kakayahan.

KABABAIHAN SA MGA PAPEL NA GINAGAMPANAN SA PAMUMUNO SA ISREAL. Dahil ang teksto sa Bibliya ay nagbubukas ng posibilidad na magkaroon ang babae ng mga tungkulin sa pamumuno, maraming halimbawa ng kababaihan na gumamit ng kaloob na pamumuno at ministryo sa Lumang Tipan. Kabilang dito ay nakakita tayo ng isang Miriam, isang nabanggit na propeta, pinuno ng Israel kasama ang kanyang mga kapatid (Mikas 6:4), at Huldah (II Mga Kgs 22:14-20; II Ni Chr 34:22-28). Gayunman, si Debora ay narapat sa bukod-tangi na pagsasaalang-alang. Sa aklat ng Mga Hukom ipinakita na siya ay pinunong militar na may awtoridad din bilang kalalakihan heneral, at isang hukom kung kanino humingi ng mga payong legal ang iba pang mga lalaking Israelita at mga pagkakasundo sa mga kaso. Maling isaalang-alang si Deborah bilang propeta lamang na pansamantalang binigyan ng kapangyarihang pang-hukom. Ang madalas makaligtaan ay yung iilan lamang sa mga propeta sa Lumang Tipan ang tinawag na mga hukom at propeta din. Ang dalawang tungkuling ito ay iniulat kay Moises (Exodo 18:16) at Samuel (I Sam 7:6, 15-17). Iminumungkahi nito na si Debora ang nangungunang pinuno ng Israel noong panahong iyon bilang propeta at hukom. Walang alinlangan na ang mga hukom ay mga pinuno bago magkaroon ng mga hari ang Israel (Judas 2:11-19) at na mayroon din silang mga tungkulin maghusga. Sa sandali ng krisis, siya ang kasangkapan ng Diyos para iligtas ang Kanyang mga tao.¹⁷ Ito ang gawain ng mga hukom noong panahon ng mga hukom (2:16). Ginagabayan ng Panginoon, may awtoridad siya sa kalalakihan bilang propeta at hukom. Kahanga-hanga ang kanyang pamumuno kaya noong nag-aatubili si Barak at nais niyang makasama siya sa larangan ng digmaan, binigyang-diin niya na ito ay laban sa

¹⁶ PP 58 (idinagdag ang pagbibigay-diin).

¹⁷ Isinulat ni Ellen White: "Nanirahan sa Israel ang isang babae, isang babaeng naglalarawan sa kanyang kabanalan, at sa pamamagitan niya ay pinili siya ng Panginoon na iligtas ang kanyang bayan" (ST, Hunyo 16, 1881 par. 4).

tradisyonal na papel ng kababaihan at kultura na makasisira kay Barak; daranas siya ng kahihyan. Ngunit wala siyang (Barak) pakialam dahil gusto niyang samahan siya ng pinakamahusay na pinuno ng Israel. Sa pagpili kay Debora bilang pinuno sa Israel, na may awtoridad sa Kanyang bayan, ipinamalas ng Diyos na walang moral o espirituwal na pagkakamali sa pagkakaroon ng isang babae sa mga pangunahing tungkulin sa pamumuno sa bayan ng Diyos.

Sa pagtatapos, ang Diyos ng Lumang Tipan ay hindi minamata ang isang tao batay sa kasarian. Tuwing nais Niyang gamitin ang isang babae bilang lider sa Israel gagawin Niya ito. Ipinapakita nito na ang karaniwang huwaran o kaugalian ng pamumuno ng lalaki—na sinundan ng lahat ng dako sa sinaunang Silangan at hindi lamang sa Israel—ay hindi eksklusibo para sa Diyos. Kung pag-uusapan natin ang mga banal na huwaran, magiging malinaw ito. Ang huwaran ay hindi para sa kalalakihan lamang ang pinakamahahalagang katungkulan sa pamumuno kundi para sa kalalakihan at kababaihan na pantay-pantay ang pamumuno sa bayan ng Diyos. Ang huwarang ito ay bumabalik sa itinakda ng Diyos sa Halamanan ng Eden.

Diyos, kababaihan, at kalalakihan sa Bagong Tipan

Ang pag-aaral natin ng Bagong Tipan ay magpapakita na ang ating matatagpuan sa Lumang Tipan ay pare-parehong may bisa para sa Bagong Tipan. Inihahayag ng Bibliya - ang isang Diyos na palaging nagmamahal, nagmamalasakit, at gumagamit ng mga nilalang, lalaki at babae, sa anumang katungkulan sa Kanyang mga tao. Ang karaniwang huwaran ng pamumuno (lalaki ang namumuno) na matatagpuan sa Bagong Tipan, na naroon din sa Lumang Tipan, ay hindi eksklusibong kumakatawan sa kalooban ng Diyos para sa Kanyang mga tao. Susuriin natin ang kaugnayan ng mag-asawa at ng ilan sa pinakamahahalagang talata sa ating paksa sa Bagong Tipan, likas na katangian ng ministeryo, mga kaloob ng Espiritu, at mga katangian para sa pamumuno ng simbahan.

MGA MAG-ASAWA: PAMUMUNO

Ang Bagong Tipan ay nagbibigay ng mahahalagang tagubilin tungkol sa kaugnayan ng mga mag-asawa. Sa mga Sulat ng mga apostoles ay makikita natin ang pitong kagamitan ng salitang Griyego na ang ibig sabihin ay "*magsumite*" (*hypotassō*; I Cor 14:34; Efeso 5:21, 24; Col 3:18; Tito 2:5; 1 Alagang Hayop 3:1, 5) sa nilalamang relasyong lalaki / babae (*anēr/gynē*). May ilang kalabuan sa wikang Griyego na *anēr/gynē dahil* ang parehong mga salita ay maaaring mangahulugan ng "lalaki/babae" o "asawa." Gayunman, ang malapit na pagtingin sa bawat talatang ito ay naghahayag na ang nilalaman ay palaging nagkakaisa - na ito ay tungkol sa ugnayan ng mag-asawa at hindi ng kalalakihan at kababaihan sa pangkalahatan.

Mga Taga Efeso 5:21–33. Ito ang pundasyong Bagong Tipan na talata sa patungkol sa mga ugnayan ng mag-asawa, at ito lamang ang nag-iisang isyu na naglalaman ng dalawang salitang "ulo" (*kephalē*)

at "isumite" (*hypotassō*). Hindi ito tungkol sa walang kundisyong pagsunod ng asawa babae sa lalaki at sa mas mababang punto - tungkol sa pagsusumite ng puwersahan. Ang pagbanggit sa lalaki na "pinuno" ng babae (t. 23) ay dapat maunawaan na may kinalaman sa likas na katangian ng pagiging ulo ni Kristo na inilarawan sa talata ring iyon. Noong panahon ni Pablo, ang salitang Griyego para sa *ulo* (*kephalē*) ay magagamit sa ilang maka-simbolong paraan. Dito ay hindi ito ginagamit sa awtoridad ni Kristo sa simbahan kundi ang tinutukoy nito ay si Kristo bilang pinagmumulan ng buhay at pangangalaga sa natitirang bahagi ng katawan (cf. Ef. Ef. Efeso 4:15, 16; Col 2:19). Ang mga lalaking-asawa ay tularan ng pagmamahal ni Kristo bilang "Tagapagligtas" ng simbahan. Dapat mahalín, pangalagaan, at pahalagahan ang asawa babae, tulad ng "ibinigay ni Kristo ang Kanyang Sarili" para sa simbahan (mga talata 25, 28). Sa pag-aasawa, ang pag-ibig ang pinakadakilang uri ng pagpapasa-ilalim.

Tulad ng nangyari sa Genesis, nilinaw din sa Efeso 5 na ang payo ni Pablo para sa mga mag-asawa ay hindi maaaring ibigay din sa ugnayan ng kalalakihan at kababaihan sa pangkalahatan. Kahit maaaring sabihin ng ilan na ang simbahan ay isang pamilya at sa gayon ay dapat sundin ang lalaki sa simbahan, ipinapakita mismo ng apostol kung paano nagagamit ang ugnayang mag-asawa sa simbahan. *Ang pangunguna ng asawang lalaki* sa tahanan ay hindi katumbas ng *lalaking pamumuno* sa simbahan. Sa halip, ang tanging Asawa/Pinuno ng simbahan ay si Kristo, at lahat ng myembro ng simbahan—kabilang na ang mga lalaki ay Kanyang "nobyá," at sila ay pantay-pantay sa Kanya (Efeso 5:21-23).

I Mga Taga Corinto 11:2-16. Bukod sa Mga Taga Efeso 5:23, ang tanging iba pang mga talata sa Bagong Tipan na gumamit ng *kephalē* "ulo" sa nilalaman ng ugnayang lalaki /babae ay ang I Mga Taga Corinto 11:3. Ang talatang ito ay may kaugnayang pang-pakay at pang-tawag sa Mga Taga Efeso 5:21-33, at nakatuon sa pagsusumite ng mga asawang babae sa pamumuno ng kanilang sariling asawang lalaki, at hindi ang pamumuno ng kalalakihan sa kababaihan sa pangkalahatan. Bagama't maraming argumento laban sa ordenasyon ng kababaihan ang inilahad sa payo ni Pablo sa I Mga Taga Corinto 11, ang *isang malinaw na pagbabasa* ng talatang ito ay lumitaw na hindi nagsasalita si Pablo tungkol sa pamumuno at awtoridad sa Simbahan, ni tungkol sa ordenasyon. Sa halip, ang layunin ng talatang ito ay turuan ang mga taga-Corinto hinggil sa pagsuot o hindi pagsusuot ng mga pangtaklob sa ulo kapag namumuno sa mga pagtitipon ng simbahan, at pagbibigay ng katwiran para sa tagubiling ito.

Pangunahing Paksa ng Talata. Ang totoo, ang payo ni Pablo sa talatang ito ay nakaayon sa iba pang mga talata ng kanyang mga liham kung saan nakikita natin ang kababaihan ay namumuno sa ministeryo ng ebanghelyo. Sa I Mga Taga Corinto 11:4, 5, tinukoy ni Pablo ang pangunahing paksa

ng talata, at parehong ang kalalakhian at kababaihan ay nakalarawan bilang kasali at namumuno sa pagsamba sa pamamagitan ng pagdarasal at pagpo-propesiya (ibig sabihin, pagpapayo at pagtuturo sa mga nagtitipon sa pangalan ng Diyos; cf. 1 Cor.14:53, 133). Ang gayong pamumuno ay inilarawan dito sa eksaktong parehong mga tuntunin para sa lalaki at babae na walang mungkahi ng hindi pagsang-ayon o pagkakaiba sa pagitan ng dalawa, alinman sa uri o antas ng pamumuno kung saan sila nakikibahagi.

Pagsasanay sa Kultura. Sa loob ng maraming henerasyon, hindi naunawaan ng mga Adbentista ang tagubiling ito na dapat magsuot ng belo sa ulo ang kababaihan habang ang kalalakhian ay hindi dapat magsuot ng pangtaklob sa ulo habang may serbisyo sa pagsamba. Ito ay itinuturing na isang kultural at partikular na tagubilin sa loob ng isang partikular na nilalaman. Ang gayong pagkilala ng simbahan ay hindi bunga ng pagsantabi ng payo ng Banal na Kasulatan, kundi ginagawa para sa kabaligtaran nito—na lubos na makinig at maging masunurin sa mahahalagang bagay na inihahayag sa talata.

Malinaw na sinabi ni Pablo sa mga talata 4-6 na ang pag-aalala niya sa pantaklob sa ulo ay ang tanong na magdadala ng kahihyan kesa sa pagdadala ng karangalan sa kanyang ulo. Tunay ngang ang pag-aalala tungkol sa karangalan ay lalo pang nabuo sa mga talata 7-9, kung saan binanggit ni Pablo ang babae bilang kaluwalhatian ng lalaki. Sa gayong mga pang-unawa ay bumabalik si Pablo sa huling mga talata, na sumasamong tangkilikin ang mga bagay na karaniwang itinuturing na "wasto" para sa isang babae, "likas" para sa isang lalaki, at karaniwang ginagawa ng mga taong Simbahan (t. 13-16). Ang mga tagubilin ni Pablo na "kahihyan" para sa isang babae na kalbuhan ang kanyang ulo (t. 6) ay dapat maunawaan sa mataas na pagpapahalaga na ibinibigay sa karangalan ng lipunang kontemporaryo Greco-Romano. Sa samahang ito ang isang babaeng may ulo na hindi natatapan o kalbo ay nanganganib na maituring na isang mangangalunya o patotot, at ang isang babaeng nagsalita sa publiko sa isang pangkaraniwang na pagpupulong ng mga kalalakhian ay nang-aakit ng mga lalaki.

Paggamit ng Term "Head" (kephalē). Binuksan ni Pablo ang kanyang pakikipagtalo hinggil sa mga takip ng ulo sa talata 3 gamit ang isang salitang nag-lalarawan, o metapora, upang bigyan kaalaman ang simbahan sa kulturang karangalan/kahihyan; tungkol sa "wasto" at "kahihyan" na ginagawa ng kalalakhian at kababaihan sa isang pampublikong lugar o sa loob ng simbahan. Ginagamit niya ang metapora ng "ulo" upang ipakita na ang ginagawa ng isang tao sa kanilang pisikal na ulo ay nakakaapekto rin sa kanilang spiritwal na ulo. Sa gayon ang pasiya ng isang tao tungkol sa pagsusuot ng pantaklob sa ulo ay hindi lamang tungkol sa sarili niyang kalayaang pumili, kundi nakakaapekto sa pananaw ng ibang tao sa kanyang karangalan na ang nakalarawan dapat ay si Kristo, ang kanyang Ulo. Gayundin, ang malayang pagpili ng isang babae tungkol sa pantaklob sa kanyang ulo ay

nakakaapekto hindi lamang sa kanyang sarili kundi maging sa kanyang asawa/"ulo," at sa huli ang Diyos, ang ganap na "ulo."

Ang salitang para sa *ulo* (kephalē) ay ginamit ng mga Hudyo at Hentil upang ilahad ang iba't ibang kaisipan may kaugnayan sa lugar ng pisikal na ulo kaugnay ng katawan, kabilang na ang katanyagan, *ng pagiging* kinatawan ng kabuuan at ang pagiging *una* o pinagmulan. Sa talatang ito, nakatuon si Pablo sa metapora ng ideya ni Adan bilang unang nilikha, at tunay ngang pinagmulan ng nilikhang babae, (t. 8, 9). Ang paggamit na ito ay gumawa ng perpektong kahulugan sa talata 3, at tunay ngang pinakamainam na kahulugan kung kronolohiya ang paguusapan. Sa gayon ay sinasabi na si Kristo ang *una*, o *pinagmulan*, na may kinalaman sa tao (na sumasakop sa buong sangkatauhan, tulad sa Rom 4:8; Efeso 4:13); na ang lalaki, si Adan, ang *una*, o *mapagkukunan*, na may kinalaman sa kanyang asawang si Eba; at na ang Diyos ang *una*, o pinagmumulan, na may kinalaman kay Kristo (ang *Mesiyas*) sa pagpapadala sa Kanya upang tubusin ang sangkatauhan.

Kaugnayan sa Genesis. Sa mga talata 7-9, naggawa si Pablo ng metapora ng "ulo" sa pamamagitan ng pagdaragdag ng ilang dahilan mula sa Genesis 1-3 na dapat alalahanin ng mga kababaihan na hindi nila dapat bigyan ng kahihyan ang kanilang asawa. Bagama't katulad ng lalaki, ang babae ay nilikha sa larawan ng Diyos, nagtuon si Pablo dito sa katotohanan na may karagdagang pribilehiyong nilikha ang kanyang pagiging babae at iyon ay upang matupad ang pangangailangan ng lalaki at maging kanyang kaluwalhatian. Nagpunta si Pablo sa Genesis 2 at nagbigay ng napakagandang pagbabasa nito. Napansin niya na sa Genesis ang babae ay nilikha mula sa lalaki—ito ang kanyang agarang pinagmulan—at hindi lalaki mula sa babae. Ito ang mga katotohanan. Ayon kay Pablo, dumating ang babae upang payamanin ang lalaki sa kahulugang binigyan ng babae ang lalaki ng karangalan/ kaluwalhatian. Nilikha siya para sa kapakinabangan ng lalaki, hindi lalaki para sa kapakinabangan ng babae, dahil nilikha ang lalaki nilikha ang babae. Para kina Pablo at Genesis ito ang mismong pundasyon para sa pagkakaiba ng kasarian. Ang argumentong ito ay ginamit ni Pablo upang ipahiwatig na kapag sumasamba ang isang babae ay dapat niyang takpan ang kanyang buhok upang magbigay ng kaluwalhatian sa Diyos, hindi sa tao. Kapag ginagawa ito siya rin iwasan ang pagluwalhati sa sarili dahil ang kanyang buhok ay kanyang kaluwalhatian (t. 15).

Sa kultura ng unang siglo, ito ay kaugalian na nauunawaan na ang "kaluwalhatian" ng babae at lalo na ang kanyang buhok, ay dapat na me taklob sa publiko upang maiwasan ang pagdadala ng kahihyan sa pamamagitan ng mahalay na pagpapakita nito sa mga nasa labas ng kanyang pamilya. Sa gayong mga sitwasyon lalo na itong mahalaga sa pagsamba, upang maiwasan ang panggagambala sa pagbibigay ng kaluwalhatian at pagsamba sa Diyos lamang. Pansinin na, kasunod ng buod ng kanyang tagubilin sa talata 10, binabalanse ni Pablo ang kanyang argumento sa mga talata 11-12 na binibigyan liwanag niya na, simula nang likhain ang lahat, ang babaeng inilagay ng

Diyos, bilang una, dahil siya ang pinagmumulan, sapagkat siya ang nagbigay ng kapanganakan sa bawat lalaki mula pa noong Adan.

Sa buod, ang I Mga Taga Corinto 11:2-16 ay gumagawa ng malinaw na pagkakaiba sa pagitan ng lalaki at babae sa paraan ng pananamit, na naaayon sa Deuteronomia 22:5, at nananawagan sa mga babae na kumilos sa paraang hindi nagbibigay kahihyan sa kanilang asawa. Ang talatang ito ay hindi tungkol sa pagbabawal sa kababaihang naglilingkod sa mga tungkulin sa pamumuno, ni tungkol ito sa pandaigdigang pamumuno ng kalalakihan sa kababaihan. Hindi binasa ni Pablo ng pabalik ang Genesis 1-3 isang alituntuning hindi kailanman napansin o ipinahayag. Ginagamit niya ang talata upang ipakita na mula sa simula ay pinayaman ng babae ang buhay ng lalaki at iginalang ang lalaki at dapat itong patuloy na maging kaso sa panahon ng pagsamba sa nilalaman ng isang mundong nahulog sa kasalanan. Ginamit ni Pablo ang paglikha bilang paliwanag sa kanyang argumento, hindi bilang dahilan ng pandaigdigang pamantayan ng relasyon ng kalalakihan at kababaihan. Walang anuman sa nilalaman ng sinabi niya na sumusuporta sa ideya na sa simbahan ang matanda sa Iglesiya ang pinuno ng babae.

I Kay Timoteo 2:9-14. Ito ay isa sa mga pinaka-pinagtatalunan na talata sa debat na ordinasyon ng kababaihan. Dahil ang aming mga partikular na talata ay tumutungkol sa mga katanungan na may kaugnayan sa mga kababaihan ay bibigyan natin ng atensyon espesyal kung ano ang agarang nilalaman nito (ang Sulat sa Timothy) at kung ano ang sinasabi tungkol sa kanila.

Nilalaman. Ang maingat na pagbabasa ng I Timoteo ay nagpapakita na ang sulat ni Pablo ay isinulat bilang tugon sa mga maling turo na nagbantang wasakin ang gawain ng Diyos sa Efeso. Mula sa mismong bahagi ng kanyang liham, inutusan ni Pablo si Timoteo na salungatin ang mga bulaang guro na ang mga maling doktrina ay ipinapailalim ang tunay na gawain ng ebanghelyo (1:3). Sa halip na ipahayag ang kapangyarihan ng Nagbangong Kristo na nagbabago ng buhay ng tao (cf. 1:5; 12-16), ang mga taong ito ay nagpapahayag ng eksklusibong ebanghelyo na binubuo ng higit pa sa mga ideya ng damdamin (cf. 1:3-4; Tito 1:14; 3:9). Sa ikalawang kalahati ng sulat, inilarawan pa ni Pablo ang katangian ng mga maling turo (4:1-5; 6:3-10) at inihambing ang mga ito sa uri ng pag-uugali na dapat ay magpakita ng buhay na namumuhay ayon sa katotohanan ng ebanghelyo. Pagkatapos ay isinara ang liham sa isang apila na manindigan laban sa maling doktrina (6:20, 21).

Ang mga maling turo ay gumagawa rin ng malawakang daan sa mga kaisipan ng ilang kababaihang naniniwala. Ang lawak kung saan ang mga maling turo ay negatibong nakaimpluwensya sa kanila ay nakapahiwatig sa lantarang atensyong ibinibigay ni Pablo sa kababaihan sa kanyang mga talakayan laban sa mga maling turo. Nag-aalala siya sa pagsamba ng kababaihan (2:10-15), na may mga balo (5:5, 6, 10, 11, 14), at sa kababaihang nagpupunta sa bahay- bahay na "nagsasabi ng mga bagay na

hindi nila nararapat" (5:13, EXB). Ang katotohanan na inilarawan ni Pablo ang kababaihang ito na "nagsasabi ng mga bagay na hindi nila dapat gawin" ay nagpapahiwatig na nakaugnay sila sa ilang "tao" na inutusan si Timoteo na huwag magturo ng "ibang doktrina" (1:3, ESV). Ang kaugnayan ng kababaihang ito sa mga bulaang guro ay makikita rin na ang hangarin nilang huwag mag-asawa at magsilang ng mga anak (5:11-16) ay nagkatugma sa pagsuporta ng mga bulaang guro (4:1-3; 5:9, 10) sa hindi pag-aasawa (celibacy). Ang kaugnayan ng kababaihang ito sa mga bulaang guro at sa kanilang mga doktrinang erehe ang nakapaloob sa puso ng pagbabawal ni Pablo.

Matuto sa Katahimikan at Maging Masunurin. Ang nilalaman ng talata ay ang pagbibigay ng dahilan para sa pahayag na ang kababaihan ay dapat matuto nang tahimik. Sa halip na makinig sa mga bulaang gurong ito ang mga kababaihang ito ay tuturuan sa simbahan ng mga taong mahusay sa doktrinang Kristiyano. Bilang mabubuting estudyante, ang kababaihan ay inaasahang matuto nang tahimik, ibig sabihin ay hindi sila makagambala sa proseso ng pagtuturo. Bukod diyan, dapat silang maging masunurin sa guro at sa mga turo ng mga Kristiyano.

Ipinagbabawal ang kababaihan na Magturo. Ipinagbabawal ang kababaihan na magturo dahil sa impluwensya ng mga maling turo—isang impluwensyang maaaring hindi lamang nakaapekto sa kanilang pag-uugali, kundi malamang na kasangkot din sa pagtataguyod ng mga maling turo. *Ang kababaihan sa Efeso ay hindi akmang magturo hindi dahil sa sila ay kababaihan, kundi dahil sila ay nalinlang ng mga bulaang guro —tulad ni Eba na nalinlang ng lahat ng salita ng ahas (cf. 1 Tim 2:14; II Cor 11:3, 4).* Sa ganitong mga sitwasyon, ang kababaihang ito ay wala sa katungkulan para magturo; kailangan muna nilang maging mga mag-aaral (2:11).

Upang magkaroon ng awtoridad. Ang pandiwa *authentēin* sa I Kay Timoteo 2:12, na isinalin "upang magkaroon ng awtoridad sa," ay hindi tumutukoy sa opisyal na awtoridad sa pagtuturo. Ang maingat na pagsusuri sa paggamit ng pandiwang ito ay nagpapakita na "walang pang-unang-siglo patunay para sa pagsasalin ng *authentē bilang 'gamitin ang awtoridad.'"*¹⁸ Ang ganitong uri ng awtoridad ay karaniwang ipinapahayag sa pamamagitan ng verbal na uri ng salitang Griyego na ginagamit ni Pablo sa ibang lugar upang tukuyin ang awtoridad---*exousia* (hal., Rom 9:21; 13:3; II Cor 13:10; II Mga Taga Tema 3:9). Sa halip ay ginagamit niya ang di-pangkaraniwang pandiwang ito na *authentēin* —matatagpuan lamang dito sa Bagong Tipan, at ito ay isang katagang may negatibong konsepto rin na kaugnay nito. Ito ay tumutukoy sa isang dominante o ugaling mapagkontrol ng tao. Ito ay nagpapahiwatig na ang problema sa Efeso ay nag-ugat sa ugaling pagiging dominante at ma-pagkontrol sa tao kung saan ang kababaihan ay nagtuturo o, marahil, sa kanilang pag-uugali sa mga nagtuturo sa kanila. Ipinagbabawal ni Pablo ang di-angkop na pag-

¹⁸ Linda L. Belleville, "Teaching and Usurping Authority: I Timoteo 2:11-15," sa *Discovering Biblical Equality: Complementarity without Hierarchy* (ed. Ronald W. Pierce at Rebecca M. Groothuis; Downers Grove, IL: Intervarsity, 2004), 216

uugaling ito sa talata 12, at pagkatapos ay ipinaliwanag ang dahilan ng pagbabawal at ito ay dahil sa kaugnayan sa kaayusan sa paglikha sa talata 13.

Sina Adan at Eba. Mahalagang pansinin na hindi ipinaliwanag ni Pablo ang ibig niyang sabihin nang sabihin niyang, "Sapagkat si Adan ang unang nilikha, at pagkatapos ay si Eba. At hindi ito si Adan na nalinlang, kundi ang babae..." (t. 13, 14). Dahil dito, iba't ibang paliwanag ang ibinigay (hal. Inapakan ni Eba ang pagiging ulo ni Adan). Ngunit, inihahambing ni Pablo ang pagiging una ni Adan sa pagkalikha sa pagiging una ni Eba sa pagkakasala na huling nilikha upang ipahiwatig na ang panlilinlang ay hindi maiiwasan--- Si Adan, bagama't nilikha muna, ay hindi nalinlang. Ang panlilinlang ay kapwa nauugnay sa mga bulaang guro at kung titigil ang kababaihan sa pakikinig sa kanila hindi sila malilinlang. Ang interpretasyong ito ng teksto sa loob ng agarang nilalaman nito ay sinusupportahan ng I Mga Taga Corinto 11:5, kung saan kinikilala ni Pablo ang karapatan ng kababaihan na manalangin o magpropesiya sa simbahan—mga aktibidades na hindi lamang ginagawa nang may malakas na boses kundi kabilang din ang mga ito sa mga elementos ng pagtuturo ng publiko.

Naunawaan natin mula sa pananaw na ito, ang pansamantalang pagbabawal ni Pablo ay partikular na may kaugnayan sa mga maling turo na nakababagabag sa mga mananampalataya sa Efeso. Tulad ng lahat ng Banal na Kasulatan, ang talata ay may awtoridad sa buong mundo para sa simbahan ngayon. Ngunit para maging tapat sa Banal na Kasulatan, ang talata ay kailangang iangkop lamang sa mga kaparehong sitwasyon sa loob ng simbahan— mga sitwasyon kung saan sa ilalim ng impluwensya ng maling pagtuturo at maling pag-uugali ng ilang tao, maging babae o lalaki ay nagbabanta na pahinain ang pagpapahayag ng totoong ebanghelyo (Gal 1:7-9). Ang nilalaman ay nagpapahiwatig na ang talatang ito ay hindi tungkol sa ordenasyon ng kababaihan sa ministeryo o tungkol sa pamumuno ng mga matanda sa Iglesiya ng simbahan sa kababaihan. Hindi rin ito tungkol sa pamumuno ng lalaki sa asawang babae.

KATANGIAN NG MINISTERYO NG KRISTIYANO

SI JESUS AT ANG MINISTERYO NG KRISTIYANO. Ang likas na katangian ng ministeryong Kristiyano ay walang alinlangang ipinakita at itinatag ni Jesus sa pamamagitan ng Kanyang ministeryo at sakripisyo: "Sapagka't maging ang Anak ng Tao ay hindi naparito upang paglingkuran, kundi upang maglingkod, at ibigay ang Kanyang buhay na pangtubos sa marami" (Marcos 10:45). Ang pag-aalay ng sariling buhay bilang paglilingkod ang pinakadakilang pagpapahayag ng ministeryong Kristiyano ayon sa pagkakatawang tao (incarnation) at kamatayan ng Anak ng Diyos. Siya na likas na kabanalan ay naging tagapaglingkod hanggang sa ibigay ang Kanyang buhay para sa atin (Phil 2:5-8). *Ang kanyang kadakilaan ay batay sa Kanyang di-masusukat na paglilingkod Niya sa iba. Itinuro din Niya*

ito sa mga disipulo nang sabihin Niya sa kanila: "Alam ninyo na yaong mga kinikilala bilang mga pinuno ng panginoong Hentil ay pinamumunuan nila; at ang kanilang mga dakilang tao ang namumuno na may kapangyarihan sa kanila. Subalit hindi ito sa ganitong paraan sa inyo, kundi sinuman ang nais na maging dakila sa inyo ay magiging lingkod ninyo; at sinuman ang nais na maging dakila sa inyo ay magiging lingkod ninyo" (10:42, 43).

Ang teolohiya ni Jesus tungkol sa ministeryo ay batay sa paglilingkod, pagsasakripisyo, at pagpapakumbaba, at hindi sa kapangyarihang pakikibaka, rango, katayuan, o kasarian. *Muling itinatag ni Jesus sa Kanyang simbahan* ang banal na alituntunin ng kaayusan ng mga nilikha na namamahala sa Kanyang kaharian bago ang simulan ng kasalanan, na ang banal na pagmamahalan ay ipinakita sa paglilingkod sa iba. Ang mga katungkulan sa pamumuno ay inatasan batay sa buong-buhay na paglilingkod ng isang tao at hindi batay sa pagkauna ng kanyang panahon ng pagkalikha o kasarian. Sa sinasabi ni Jesus hindi nya ginawang batayan ang kasarian sa paglilingkod, na para bang ang paglilingkod ng mga babae ay laging mas mababa kaysa sa mga lalaki. Ang mga katungkulan sa pamumuno, wika Niya, ay inatasan sa lahat batay sa paglilingkod.

MINISTERYO SA SIMBAHAN. Kasunod ng mga tagubilin ni Jesus, nakita ng mga manunulat ng Bagong Tipan na ang lahat ng ministeryo ng Diyos ay paglilingkod (*diakonia*) at ginamit ang katagang ito sa paglilingkod ng lahat ng mananampalataya, kapwa yaong gumagamit ng mga tungkulin sa pamumuno gayundin sa mga gumaganap sa iba pang mga tungkulin sa ministeryo sa simbahan (Rom 16:1; Phil 2:5-7; Col 1:7; 1 Alagang Hayop 4:10). Sa kanyang mga liham sa mga simbahan, ginamit ni Pablo ang mga salita ring iyon upang ilarawan ang kanyang ministeryo at ng kanyang mga katrabaho, kabilang na ang mga babaeng katrabaho (Rom 16:3; I Mga Taga Tema 3:2). Magkasama silang mga tagapaglingkod (*diakonos*) at mga alipin (*doulos*) ng ebanghelyo at ni Kristo (Col 1:7, 4:7, 12; Efeso 6:21). Ang uri ng awtoridad na ginamit ng mga kristiyanong mananampalataya ay kakaiba sa nakikita sa mundo sa pangkalahatan. Sa halip na isipin ang mga tuntunin ng "paghahari," o "may karapatan sa paglipas ng panahon" (Marcos 10:42), ang layunin ng lahat ng ministeryo ng Kristiyano ay hikayatin, bigyan ng kapangyarihan, bigyan ng kakayahan, at magbigay ng pangitain "upang ang katawan ni Kristo ay maitayo" (Efeso 4:12, NIV) at sa misyon nito ay ma-kumpleto. Ang prinsipyo ng paggamit ng awtoridad sa Bibliya ay humahamon sa bawat kultura ng tao sa ilang paraan. Mahalagang kilalanin na ang kultura ay may malakas na impluwensya sa bawat tao. Naniniwala ang 7th Day- Adbentista na lahat ng awtoridad sa simbahan ay dapat gamitin sa diwa ng mapagpakumbabang paglilingkod sa Diyos at sa Kanyang mga tao (Matt 20:24-28; 1 Pet 5:1-4).

Sa buong Salita ng Diyos, ang ministeryo ay pinasimulan bilang paglilingkod, at yun nga ang pagtawag ng Diyos sa bawat taong tumatanggap kay Kristo bilang Tagapagligtas at Panginoon at

magiging bahagi ng Kanyang katawan. Lahat ng tagasunod ni Kristo ay tinawag na maging kinatawan Niya sa mundo, kumilos para sa Kanya, at maglingkod sa iba alinsunod sa kanilang mga kaloob (II Cor 5:20; 1 Pet 4:10). Sa gayon ay walang makikitang pagkakaiba dito sa Bagong Tipan sa pagitan ng espirituwal na ministeryo (o pamumuno) at ng sekular na kapulungan. Bawat tagasunod ni Kristo ay isang ministro o taga-paglingkod at tinawag upang gampanan ang ministeryo alinsunod sa kalooban ng Banal na Espiritu.

ANG KALOOB NA ESPIRITU

ANG ESPIRITU PARA SA KALALAKIHAN AT KABABAIHAN. Upang maitatag ang kaayusan sa simbahan batay sa kaayusan ng mga nilikha ng Diyos, lahat ng miyembro ng simbahan—kababaihan at kalalakihan—ay tumanggap sa Pentekoste ng kapangyarihan ng Banal na Espiritu. Kaya't ang misyon ng simbahan ay pinasinayaan. Sa pamamagitan ng Espiritu, nagbigay si Kristo ng alituntunin sa bawat mananampalataya na makibahagi sa Kanyang ministeryo. Patuloy niyang binibigyan ng kapangyarihan ang mga mananampalataya sa pamamagitan ng pagbibigay sa kanila ng mga espirituwal na kaloob, ang layunin nitong pasiglahin at patibayin ang komunidad ng mga Kristiyano at mapadali ang misyon nito (Rom 12:6-9; I Cor 12:6-11; Efeso 4:7, 11-13). Sa pagbibigay ng mapagmahal na paglilingkod sa isa't isa at sa mundo, ipinakikita ng mga mananampalataya ang kanilang pagsunod sa utos ni Jesus (Matt 22:37-39; 28:18-20).

ISINAMA ANG KASARIAN SA PAGBIBIGAY NG KALOOB NG SPIRITO. Ang turo sa Bagong Tipan tungkol sa espirituwal na kaloob ay nagpapahiwatig na ang Banal na Espiritu ay nagkakaloob ng mga kaloob sa lahat ng Kristiyano anuman ang lahi, kasarian, o katayuan sa lipunan. Lahat ng mananampalataya ay tumatanggap ng ilang regalo para sa ikatitibay ng katawang Kristiyano at para sa misyon at ministeryo sa mundo. Ang katotohanang ito ay malinaw na lahat ng Kristiyano (kalalakihan at kababaihan) ay binibigyan ng mga kaloob at hinihikayat na hangarin ang "pinakamabuting kaloob" (I Cor 12:7, 11, 31). Bawat tagasunod ni Kristo, nang walang kinakaligtaan, samakatwid ay may espesyal at kakaibang kontribusyon para makagawa ng mabuting kapakanan at misyon ng simbahan. Yamang ang Banal na Espiritu ang nagpasimula at nagpapabanal sa lahat ng ministeryo ng kristiyano, maaasahan na ang mga tagasunod ni Kristo ay tatanggapin ang Kanyang panawagan sa kanila at mahihikayat din tanggapin ang partikular na ministeryo kung saan sila tinawag. Batay sa mga salita ng propeta sa Joel 2 at sa pag-aangkop ni Pedro sa mga pangyayari sa Pentecoste, ay palaging pinagtatibay ng 7th Day Adbentista na isama ang parehong kasarian sa pagtalakay sa lahat ng espirituwal na kaloob, kabilang na ang mga kaloob tulad ng pamumuno, propesiya, pastoral ministry, at pagtuturo.

MGA MIYEMBRO AT MINISTRO: WALANG MAHALAGANG KAIBHAN. Sa huli, ang espirituwal na kaloob ng bawat miyembro ay nagpapahiwatig na walang anumang mahalagang pagkakaiba ang mga miyembro at ministro sa simbahan. Anumang uri ng klerkalismo (ibig sabihin, ang ideya na may isang klase ng dibisyon sa simbahan kung saan ang ilan ay nagtataglay ng mas mataas na espirituwal na katayuan kaysa iba) ay isang banyagang kaisipan sa Bagong Tipan (I Cor 12:22-25). Sa halip, bawat mananampalataya, sa patnubay at pamumuno ng Banal na Espiritu, ay tinawag na gampanan ang ministeryo alinsunod sa kanyang espirituwal na kaloob (Mga Gawa 1:6-8; I Cor 12:4, 11). Anumang eksklusibong pag-angkin sa mga kaloob na ito o pagtanggap doon, batay sa lahi, lipunan, o kasarian ay hindi kasali dahil ang kanilang pamamahagi ay tinutukoy ang kalooban ng Banal na Espiritu at hindi ng mga tao (I Cor 12:11).

Sa pagtatapos, ang ministeryo ng kristiyano ay isinasali ang kasarian at at ang mga katungkulan na may mga responsibilidad ay ibinibigay batay sa banal na panawagan at buong buhay na pagmamahal na ipinamalas sa paglilingkod sa Diyos at sa iba. Naniniwala ang mga Adbentistas na "ang mga kaloob ay nagbibigay ng lahat ng kakayahan at ministeryong kailangan ng simbahan upang maisakatuparan ang lahat ng mga tungkuling inorden ng Diyos" (Fundamental Beliefs, 17). Gayunman, ang "kaparian ng lahat ng mananampalataya" at ang espirituwal na kaloob ng bawat mananampalataya ay hindi sinasantabi ang ideya na, upang maisagawa ng simbahan ang misyon nito nang epektibo, ang ilang istruktura o organisasyon ay kailangan (Mga Gawa 15:1-15; I Cor 14:33, 40). Dahil dito, sinusuportahan din ng Bagong Tipan ang ideya ng mga espesyal na ministeryo ng pamumuno.

MGA KALOOb AT KATUNGKULAN

Bagama't hindi nagbigay ng detalyadong impormasyon si Kristo kung paano dapat i-organisa ang simbahan, pinahintulutan Niya ang simbahan, nang may patnubay ng Espiritu at Banal na Kasulatan, na i-organisa ang sarili at humanap ng mga paraan para ma-isakatuparan ang misyon nito.

NAGKUSA ANG DIYOS. Malinaw na ang patotoo sa Bibliya na para matupad ang Kanyang misyon sa lupa ay pinili ng Diyos ang ilan sa Kanyang mga tagasunod na maglingkod at mamuno sa simbahan ayon sa espirituwal na kaloob na natanggap nila sa pamamagitan ng Banal na Espiritu (Rom 12:8; Efeso 4:7, 11). Sa lahat ng sitwasyon ng ministeryo ang Diyos ang Siyang nagpasimula na manawagan, ginawang karapat-dapat sila sa kanilang ministeryo, at sa pamamagitan ng simbahan binigyan sila ng awtoridad na gampanan ang kanilang mga gampanin at tungkulin. Sa Lumang Tipan, kasama ng mga pinunong ito ang mga Levita (Num 8:5-26), si Aaron at ang kanyang mga anak na lalaki (Exodo 28, 29), ang 70 matanda sa kapulungan o matanda sa Iglesiyas (Num 11:10-25), Josue, mga hukom, at propeta ng Israel.

Tulad sa Lumang Tipan, ang Bagong Tipan ay naglalaan din ng iba't ibang paraan kung saan ang isang tao ay itinalaga sa isang katungkulan o gawain. Sa lahat ng pagkakataon, ang pagkusa para sa panawagan sa anumang uri ng ministeryo ay naninirahan sa Diyos. Ang mga nagbigay ng kanilang buong panahon sa paglilingkod na Kristiyano ay may karapatang suportahan ng materyal na bagay ng komunidad ng mga Kristiyano (Matt 10:10; I Cor 9:3-14; 1 Tim 5:17, 18).

ANG LABINDALAWANG APOSTOL. Kabilang sa mga pinuno ng Kristiyanismo noong araw, gumanap ng espesyal na papel ang mga apostol. Hinirang ni Jesus ang labindalawang lalaking ito mula sa mas malalaking grupo ng mga disipulo (Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16) na maging mga apostol (Matt 10:1-4; Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16). Pinili Niya sila bilang mga saksi ng Kanyang ministeryo (Mga Gawa 1:21, 22) at ibinigay sa kanila ang ministeryo ng tapat na pagpapahayag at pagbibigay-kahulugan sa Kanyang mga salita at patotoo, ang ebanghelyo. Pagkamatay Niya at pag-akyat sa langit (Mga Gawa 2:1-4; Marcos 3:13, 14; Mat 28:18-20), ipinagkatiwala Niya sa mga taong ito ang paggamit ng awtoridad sa simbahan (cf. Matt 16:19; 18:18). Bilang mga saksi, na tuwirang hinirang ni Kristo, ang mga apostol ay sumakop sa kakaibang katungkulan sa simbahan. Tulad ng sabi ni Pablo, sila, kasama ang mga propeta, ang saligan kung saan itinayo ang simbahan (Efeso 2:20). Ang kanilang ministeryo ay kakaiba at hindi mauulit pang muli sa simbahan. Ang pagtatakda ng Labindalawa ay itinuturing na simula ng simbahang Kristiyano at ng ministeryo ng kristiyano. Kalaunan, matapos umakyat ni Jesus, pinili ng mga disipulo mula sa kanila ang isa pang apostol na si Matias, na kapalit ni Judas. Ang pagtatakdang ito ay ginawa rin sa diwa ng panalangin, at ang pagbubunutan ng pangalan nina Matias at Jose Barrabas ay makikitang kalooban ng Diyos (Mga Gawa 1:15-26). Sa Bagong Tipan ang katagang "apostol" ay ginagamit din upang italaga ang tila mga misyonero (hal. Mga Gawa 14:14; I Cor 4:6, 9; I Mga Taga Tema 1:1, 2:6).

MGA DALUBHASANG REGALO. Noong mga unang araw ng Kristiyanismo, nakikita natin ang iba't ibang tao na tinawag at pinagkalooban ng Diyos ng ilang dalubhasang kaloob ng Banal na Espiritu na nagtulot sa kanila na gumanap sa mga dalubhasang paraan ng pamumuno. Tinukoy bilang mga apostol, ebanghelista, pastor, at guro (Eph 4:11), kumilos ang mga taong ito bilang mga lider na tumulong sa batang Simbahang Kristiyano na magampanan ang misyon nito. Inutusan silang ihanda ang mga tao ng Diyos "sa mga gawa ng paglilingkod, upang ang katawan ni Kristo ay maitayo" (Efeso 4:12, NIV).

SIMULA NG MGA ITINALAGANG NAMUMUNO. Ang simula ng mga tungkulin sa ministeryo sa simbahan ay nakatala sa Mga Gawa 6. Nang matagpuan ng mga apostol na nagagambala sila sa kanilang misyon ng mga paksang administratibo, hiniling nila sa simbahan na maghalal ng pitong tao para sa araw-araw na pamamahagi ng pagkain. Ang kanilang pagpili sa pamamagitan ng

pagpupulong ay tinapos sa panalangin at pagpapatong ng mga kamay, ang unang pagtukoy sa seremonyang ito sa Bagong Tipan (Mga Gawa 6:1-6).

Ang pangyayaring ito ay nagpapakita ng simula ng ministeryong pagtatalaga ng mga myembro ng simbahan sa mga tungkulin na kaiba sa ministeryong itinakda ni Jesus o ng iba pa na ang ministeryo ay nakasalalay lamang sa tuwirang pagtatalaga ni Jesus o tuwirang tawag ng Diyos (hal., mga propeta at guro). Kapwa ang mga apostol at ang Pito ay sinasabing naglingkod para sa simbahan: ginagawa ng mga apostol ang ministeryo ng Salita habang ginagawa ng Pito ang ministeryo ng mga mesa. Ang paghahati-hati ng gawain na ito ay hindi lubos, dahil ginamit ng Banal na Espiritu ang dalawa sa pito, sina Esteban at Felipe, upang ituro ang ebanghelyo sa makapangyarihang paraan sa sumunod na mga kabanata ng Mga Gawa (6:8-10; 8:5, 36-40; 21:8).

Bagama't ang salitang "diakono" (*diakonos*) ay hindi nangyayari sa aklat ng Mga Gawa, ang katagang "matanda sa Iglesia" (*presbyteros*) ay nabanggit nang ilang beses, kapwa tumatanggap ng pondo para sa pamamahagi ng pagkain (11:30) at kumikilos sa pamumuno kasama ang mga apostol (15:2-4, 22; 21:30) Sina Pablo at Barnabas ay mga guro sa simbahan ng Antioquia at itinalaga rin para sa gawaing misyonero ng panalangin at pagpapatong ng mga kamay ng kanilang simbahan (Mga Gawa 13:1-3). Sa kanilang paglalakbay sa misyon, naghirang sila ng mga matanda sa Iglesia sa mga lokal na simbahang itinatag nila (Mga Gawa 14:23). Gayunman, binanggit din sa Bagong Tipan ang ilang pagtatalaga sa iba't ibang tungkulin sa di-pormal na paraan, tulad ng mga anak na babae ni Felipe at Agabus (Mga Gawa 21:8-10). Ang unang malinaw na katibayan ng nagkaroon ng dalawang-rango sa simbahan na - ministeryo ng mga diakono at matanda sa Iglesia ay makikita sa pagbati sa Mga Taga Filipos 1:1, ngunit ang pagkakaiba ay mas malinaw sa I Timoteo 3:113. Sa pamamagitan ng proteksiyon - gabay ng Diyos at mapagmahal na pag-aalala, ang mga huwaran ng ministeryo, ay naitatag kahit noong una ay nangangapa, sa gayon ay naitatag din.

MGA DIAKONO AT MATANDA SA IGLESIA(DIAKONOS AND MATANDA SA IGLESIAS). Tulad ng nakasaad, ang diaconahe ay nagsimula sa pagtatakda ng Pitong Lalaki Sa Mga Gawa 6. Konting panahon lang dumaaan at gayundin ang ginawa sa mga simbahan sa iba't ibang lugar na maghirang ng sarili nilang mga diakono bilang mga pinuno sa simbahan. Nagbigay si Pablo ng partikular na mga tagubilin tungkol sa bagay na ito (1 Tim 3:8-13). Kasama rin sa mga gumagamit ng mga dalubahasang kaloob ng pamumuno ay ang mga hinirang na lider—mga matanda sa Iglesia/mga taga-pangasiwa at diakono—na hinirang ng komunidad at pinagtibay ng mga apostol. Sa pagkilala sa kaloob na pamumuno ng mga taong ito, at ang pagbubuhos ng Banal na Espiritu sa kanilang buhay (Mga Gawa 6:3), ay pinili sila ng simbahan para sa gawain ng espirituwal na kabatiran, proteksiyon ng komunidad (pagpapa-pastor), pagtuturo, at pangangaral (Mga Gawa 20:28; 1 Tim 5:17).

Ang mga regalo at katungkulan ay hindi dapat matukoy na may matinding pagkakaiba dahil ang mga matanda sa Iglesia ay itinalaga sa kanilang katungkulan batay sa pagkakaroon ng mga regalo na karapat-dapat sa kanila para sa natatanging katungkulan ito. Halimbawa, sa mga kaloob ng Espiritu matatagpuan natin ang isa para sa pastor (*poimēn*; Efeso 4:11) na ginagamit bilang isang synonym para sa matanda sa Iglesia/taga-pangasiwa (1 Pet 5:1-4; Ang Mga Gawa 20:17, 28). Ang mga gawain ng matanda sa Iglesia at tagapamagitan ay kasingkahulugan din ng isa't isa (Ang Mga Gawa 20:17, 28; Tito 1:5, 7). Ang kaloob na pagtuturo ay inilarawan din bilang responsibilidad ng matanda sa Iglesia/tagapamagitan (1 Tim 2:2; Tito 1:9). Ang mga tungkuling ito (pastor/guro, matanda sa Iglesia/taga-pangasiwa) ay hindi malinaw na naiiba. Ang mga espirituwal na kaloob ng pastor/guro, na kasama ang 2 kasarian sa Adbentista, na katuruan ng mga espirituwal na kaloob, ay katumbas sa itinakdang katungkulan ng matanda sa Iglesia o nangangasiwa.

PAGPAPATONG NG MGA KAMAY SA BANAL NA KASULATAN

Ang kasalukuyang kaugalian sa pag-oordena ng mga pinuno ng simbahan sa pamamagitan ng pagpapatong ng mga kamay ay batay sa mga salaysay sa Bagong Tipan ng Mga Gawa 6:1-6 at 13:1-3. Ang banal na kasulatan ay hindi nagbibigay sa atin ng detalyadong paglalarawan sa tuntunin o sa teolohiya nito, ni hindi nito nililimitahan ang paggamit ng ritwal na ito sa pagtatalaga ng mga lider ng simbahan. Gayunman, tulad ng maraming iba pang gawaing Kristiyano, ang pagpapatong ng mga kamay ay may ugat sa Lumang Tipan at Judaismo.

PAGPAPATONG NG MGA KAMAY SA LUMANG TIPAN. Ang seremonya ay nangyayari sa Lumang Tipan sa iba't ibang nilalaman, tulad ng mga pagpapala, sakripisyo, o pambabato dahil sa kalapastanganan ginawa ng isang makasalanan (Gen 48:14; Lev 4:4; Gayunman, 24:14). Dalawang pagkakataon lamang ang maibibigay bilang pinagmulan ng ritwal na ito ng Bagong Tipan o pagpapatong ng mga kamay sa mga lider: (1) ang pag-tatalaga ng mga Levita (Num 8:10) at (2) ang pagtatalaga kay Josue (Num 27:23). Parehong gumagamit ng mga katagang Hebreo *ang katagang-samak yad* (literal, "pagpatong ng kamay/sa"). Ang mga Levita ay tinawag na magsagawa ng espesyal na paglilingkod para sa kapakanan ng mga tao. Ang seremonya ng pagpapatong ng mga kamay ay kinailangan ang presensiya ng buong kongregasyon ng Israel at minsan lamang ginawa sa pasinaya (inaguaration) ng kanilang paglilingkod (Num 8:10). Walang katibayan sa Bibliya na ang mga sumunod na henerasyon ng mga Levita ay inordenahan ng ganito o na ang pangyayaring ito ay paulit-ulit. Kakaibang pangyayari iyong ginawa na pasinaya.

Ang pagtatalaga kay Josue (Num 27:23; Ang Deut 34:9) ay dumating noong panahon kritikal sa kasaysayan ng Israel at nagdala ng makabuluhang simbolismo. Sa paningin ng mga tao, siya ngayon ang kanilang pastol at pinuno (Num 27:17), isang lalaking pinili ng Diyos na gampanan ang isang

mahalagang gawain. Gayunman, mahalagang pansinin na bagama't ang pagpapatong ng mga kamay ni Moises kay Josue ay simbolikong pahiwatig ng pagkakaloob ng awtoridad, napuspos na ng Diyos si Josue ng lahat ng espirituwal na kaloob na kailangan para matupad ang gawain (Num 27:18). Ang pagpapatong ng mga kamay ay pagpapatibay ng presensya ng Banal na Espiritu, na nagbigay ng karunungan para sa pamumuno, at pagkilala sa kakayahan ni Josue na pamunuan ang bansa ng Israel, pati na ang pagtanggap ng awtoridad na gawin nga ito. Kakaiba rin ito dahil bago pa man hinirang ang mga hari, wala pang pinuno noon ang nilangisan ng katulad ng kay Josue kundi si Josue lang.

PAGPAPATONG NG MGA KAMAY SA BAGONG TIPAN. Tulad sa Lumang Tipan, gayon din sa Bagong Tipan ang pagpapatong ng mga kamay na ritwal ay ginamit sa iba't ibang sitwasyon. Dalawang parirala, pagpapatong ng kamay/kamay (*epitithein tas cheiras* at *epitheseos ton cheiron*), ay ginagamit nang mahigit 20 beses upang ipahiwatig ang gayong mga kaganapan tulad ng bigyan ng pagpapala ang isang tao, pagpapagaling, o pagtanggap ng Banal na Espiritu sa bautismo (hal., Matt 19:13-15; Marcos 6:5; Ang Mga Gawa 8:17; 9:17; 19:6). Dalawang di-pangkaraniwang pagkakataon lamang ang direktang nauugnay sa pagtatalaga ng mga mananampalataya sa mga katungkulan sa pamumuno: ang pagtatakda ng Pitong nasa Mga Gawa 6 at ng "pagtatalaga" nina Barnabas at Saul "sa biyaya ng Dios" sa Mga Gawa 13:3, bago sila naglakbay sa misyon (Mga Gawa 14:26).

Sa kaso ng Pito sa Gawa 6, sila ay pinili (t. 3, 5) ng komunidad ng mga Kristiyano ayon sa mga kinakailangang katangian na inilatag ng mga apostol ("ng mabuting reputasyon, puno ng Espiritu at karunungan," t. 3). Habang nakatayo sila sa harapan ng mga apostol, "sila'y pinanalangin at pinatungan ng mga kamay" (t. 6). Sa kasamaang-palad, hindi ito nilinaw kung sino ang "sila". Maaaring ito ang buong komunidad, o maaaring ito lamang ang mga apostol. Kung sinusunod ng simbahan ang ehemplo sa Luma Tipan na nasa Bilang 8:10 ("ang mga anak ni Israel ay magpapatong ng mga kamay sa mga Levita"), susuportahan nito ang unang interpretasyon.

Ang Kahulugan ng Ritwal. Kung ipinatong man ng mga apostol o ng buong kongregasyon ang mga kamay sa Pito, ang pagpapatong ng mga kamay ay hindi nagbahagi ng mga regalo ng Spiritong banal sa kanila na wala sa kanila bago nangyari ito. Sila ay "puspos na ng Espiritu at karunungan" (Mga Gawa 6:3) at sa gayon ay mayroon na silang mga kinailangang kaloob ng Spirito para isakatuparan ang ministeryo kung saan sila tinawag. Kaya nga pinili sila. Ang parehong interpretasyon ay may bisa rin sa pag-tatalaga kina Barnabas at Pablo. Binigyang-kahulugan na sa kanilang mga bagong responsibilidad nitong mga pitong lalaki ito at sina Barnabas at Pablo ay ang simbahan ay lubos na sumusuporta, nagbabasbas, at nagpapatibay sa kanila; ang kanilang bagong ministeryo at awtoridad na ituloy ito ay ginamit sa pangalan ng simbahan. Sa ritwal na ito, kinilala ng mga komunidad na ito ng Bagong Tipan ang presensya ng pagtawag ng Banal na Espiritu at ibinigay sa

Pito, Barnabas, at Pablo at sa kalaunan- sa iba pang mga lider sa simbahan, ang pahintulot na maglingkod sa kanilang mga tungkulin.

Ano, kung gayon, ang implikasyon ng ating pag-aaral ng pagpapatong ng mga kamay para sa pagtatalaga ng kababaihan? Sa pinakahuli ay pwedeng sabihin na ang Simbahan ay maaaring lehitimo at batay sa Banal na Kasulatan na piliing ipatong ang mga kamay sa mga iyon (o "ordenahan sila") na kinikilala nito na natanggap ng mga piniliing taong ito ang panawagan ng Diyos at ang angkop na kaloob na espirituwal para sa pastoral na ministryo, walang pagsisintabi ang kasarian. Ang katotohanan na halos walang anumang malaking pagkakaiba sa pagitan ng mga kaloob at katungkulan (ang mga kaloob ng Spirito nga ang nagbibigay kapangyarihan sa pagganap ng katungkulan) ay nagpapahiwatig na ipinagsasaalang-alang na - ang mga kaloob ng Spirito ay para sa parehong lalaki at babae kaya pwede ang 2 kasarian, ngunit hindi naman ang mga para sa katungkulan (office)—na isinasantabi ang mga kababaihan sa mga katungkulan at sabi ay ang mga lalaki lang ang pwede dito—ay hindi iyan sinusuportahan ng Bagong Tipan.

MGA KATANGIAN PARA SA PAMUMUNO

Bagama't inaasahang maging mas matanda sa karanasan ang mga lider sa katangian ng Kristiyano, marami sa mga katangian para sa pamumuno na inilarawan sa I Timoteo 3:1-13, sa totoo lang, ay katulad rin ng katangian na inaasahan sa lahat ng Kristiyano. Tulad ng makikita natin, ang mga katangiang ito sa pamumuno ay hindi eksklusibo sa kasariang lalaki lamang. Ang katotohanang ito sa Bibliya ay kadalasang nakakaligtaan dahil sa kasamaang palad ng paggamit sa Banal na Kasulatan, tulad ng sa maraming wika at lipunan maging sa makabagong panahon, ng kasarian ng mga salitang ginagamit ng tao (na ang ginagamit na pangunahing kasarian ng mga salita ay karaniwang kasariang lalaki o "men as male gender") na ginagamit sa mga wika (language) na ang paggamit ng "lalaki" ("men" sa Ingles) ay tumutukoy sa parehong kalalakihan at kababaihan. Ang listahan ni Pablo ng mga katangian para sa pamumuno na nakakuwadro sa kasariang panlalaki (masculine gender na sa lengwaheng Ingles ay panlalaking kasarian) at ang ginagamit sa salitang pangkalahatang-kasarian ay maliwanag na hindi ibinubukod ng mga pahayag ni Pablo ang kababaihan kaugnay sa paglilingkod nila sa gawain ng Diyos at katungkulan (dahil ang "lalaki" o "men" sa Ingles ay tumutukoy nga - sa parehong babae at lalaki); at ito ay tumutukoy rin sa pagpapasunod sa mga kautusan ng Diyos kasama na ang buong Sampung Utos at iba pang mga batas ng Lumang Tipan (Exodo 20; tingnan sa esp. 17) at hindi ibig sabihin na ang paggamit ng katagang "men" ay inililiban ang mga kababaihan sa pagsunod sa mga utos na ito kundi isinasama din.

MGA DIAKONESA. Binanggit sa Bagong Tipan ang dalawang partikular na katungkulan sa simbahang Kristiyano, na mga matanda sa Iglesia at diakono. Tulad ng nangyari sa mga matanda sa Iglesia,

ang mga diakono ay nagdala ng napakahalagang responsibilidad sa pamumuno sa simbhang apostoliko. Mahalaga ring obserbahan na bagama't ang mga katangian para sa pagiging diakono ay angkop sa kasarian, hindi ito eksklusibo sa kasariang lalaki lamang (1 Tim 3:8-10, 12, 13). May katibayan, o kahit paano, sa Bagong Tipan na ipinahihwatig na may mga diakonesa sa simbhang apostoliko (1 Tim 3:11; Rom 16:1). Una, sa talakayan tungkol sa mga katangian para sa diakonahe isiningit ni Pablo ang maikling listahan ng mga katangian para sa "mga asawa" ng mga diakono (1 Tim 3:11; NIV), na kung saan sa Griyego mababasa, "Marangal na kababaihan ..." Mukhang tinutukoy ni Pablo ang mga diakonesa. Pangalawa, ang isang diakonesa ay malinaw na binanggit ni Pablo sa Mga Taga Roma 16:1: "Pinupuri ko sa inyo ang ating kapatid na si Phoebe, na isang tagapaglingkod [*diakonesa*] ng simbahan na nasa Cenchrea." Narito ang mga karaniwang elemento ng Greko-Romano na mga rekomendasyon:¹⁹ Kabilang dito ang pangalan ng taong pinupuri (Phoebe), ang kaugnayan ng tao ("ang ating kapatid na babae"), ang katayuan/papel ng tao ("isang diakonesa ng simbahan sa Cenchrea"), at isang kahilingan ("tanggapin ang aming kapatid na babae at tulungan siya."),

Ikatlo, sinusuportahan ni Ellen G. White ang pagbabasa ng mga talatang ito bilang pagtukoy sa mga diakonesa na inordenahan sa pamamagitan ng pagpapatong ng mga kamay sa katungkulang iyon. Sinulat niya ng ganito,

Ang kababaihang handang ilaan ang ilan sa kanilang oras sa paglilingkod sa Panginoon ay dapat italaga na bisitahin ang maysakit, alagaan ang mga kabataan, at maglingkod sa mga pangangailangan ng mga maralita. Dapat itong italaga sa gawaing ito sa pamamagitan ng panalangin at pagpapatong ng mga kamay. Sa ilang pagkakataon kailangan nilang sumangguni sa mga pinuno ng simbahan o sa ministro; subalit kung sila ay matatapat na kababaihan, na pinananatili ang mahalagang kaugnayan sa Diyos, magiging kapangyarihan sila para sa kabutihan sa simbahan na mamalagi. Ito ay isa pang paraan ng pagpapalakas at pagtatayo ng simbahan.²⁰

Ipinaliwanag ng mga pinuno ng Simbahan, kabilang na ang kanyang anak na si W.C. White, ang pahayag na ito na ang ibig sabihin ay pwedeng ordenahan ang mga kababaihan sa katungkulan ng pagiging diakonesa. Dahil dito nagsimula silang mag-ordena ng kababaihan bilang mga diakonoess. Ang ipinahihwatig sa Bagong Tipan ay ipinaliwanag sa pamamagitan ng ministeryo ng propeta na si Ellen G. White. Ito ay malinaw na sinuportahan ni Ellen G. White at pinamunuan ng ilan sa aming

¹⁹ See Robert Jewett and Roy David Kotansky, *Romans: A Commentary* (Hermeneia—A Critical and Historical Commentary on the Bible, Minneapolis, Min: Fortress Press, 2006), 941-942.

²⁰ White, *Review & Herald*, Hulyo 9, 1895.

mga tagapanguna para mag-ordena ng mga diakonesa. Ang resultang ito, tulad ng makikita natin, ay napakahalaga.²¹

MGA BABAENG MATANDA SA IGLESIYA. Malinaw na katibayan na kahit ang wikang ginagamit sa paglilista ng mga katangian para sa pagiging matanda sa Iglesia ay spesyal para sa kasarian (masculine), hindi naman ito tanging para sa lalaki lang. Una, ang paunang salita sa listahan ni Pablo ng mga katangian ay nagsisimula sa pahayag na, "Kung sinuman (tis) ay naghahangad... sa katungkulan ng "pangangasiwa" ("oversight"); hindi, "Kung ang isang tao (aner) ay naghahangad ..." (1 Tim 3:1)." Sa Griyego, *ang tis ay isang walang-katapusang panghalip* (pronoun) na tulad sa hindi interesado sa pagtukoy sa kasarian. Ang paggamit ng panghalip na ito ay nagpapahiwatig na hindi interesado si Pablo sa kasarian kundi pinupuri niya ang katungkulan ng isang tagapangasiwa (overseer) bilang karapat-dapat na hangarin. Nakasusumpung ito ng suporta sa katotohanan na ang apostol ay lalong mas interesado sa pagkatao ng taga-pangasiwa bilang espirituwal na pinuno sa halip na sa kanyang mga tungkulin. Samakatwid noong sinabi ni Pablo na "sinuman" ang ibig niyang sabihin ay "kahit sino." Ito ang malinaw na kahulugan ng mensaheng ito. Ito ay totoo na ang pangngalan "matanda sa Iglesia" sa Griyego ay panlalaki ngunit ito rin ang kaso sasalitang griyego "*diakonos*". Samakatwid kahit na ang 2 salitang ito ay bukod tangi para sa kani-kanilang kasarian hindi naman sila pagtatangi sa isang kasarian lang.

Pangalawa, ang mga parirala na "ang asawa ng isang babae" (literal na "isang lalaki na mayroong isang babae lang na asawa") ay hindi nangangahulugan na lalaki lamang ang maaaring maging matanda sa Iglesia. Ang parehong parirala ay ginagamit upang tukuyin ang parehong mga diakono at matanda sa Iglesia (1 Tim 3:1, 12) at ngayon ay malinaw na ang isang babae ay maaaring sumakop sa katungkulan ng diakono. Samakatwid, bagaman ang mga kataga ay tiyak na espesyal sa bawat kasarian at hindi ito eksklusibo sa isang kasarian lang dahil may mga babaeng diakono na

²¹ "Ilang kababaihan ang inordenahan bilang diakonesa noong ministerio sa Australia ni Ellen White. Noong Agosto 10, 1895, ang nominating committee sa simbahan ng Ashfield sa Sydney ay nagbigay ng kanyang ulat, na inaprubahan. Ang mga minutos ng clerk para sa petsang iyon: 'Kaagad pagkatapos ng halalan, ang mga opisyales ay tinawag sa harapan kung saan itinalaga nina Pastors Corliss at McCullagh ang matanda sa Iglesia, diakono, [at] mga diakonesa sa pamamagitan ng panalangin at pagpapatong ng mga kamay.' Makalipas ang ilang taon, sa simbahan ding iyon, si W. C. White ang namuno sa ordenasyon ng mga opisyales ng simbahan. Ang mga minutos ng simbahan ng Ashfield ay nagsaad para sa Enero 7, 1900, nakasaad: 'Ang dating mga pinuno ng Sabbath ay hiniyang at tinanggap sa kasalukuyang taon, at ngayon ay inordenahan at ipinatong ng Matanda sa Iglesia na si White ang mga kamay sa mga matanda sa Iglesia, diakonos, at diakonesas—Adventist Review, Ene. 16, 1986.' ("Exhibits Relating to the Ordination of Women," isang papel na iniharap sa pulong ng pamahalaan sa sesyon ng Pangkalahatang Kumperensya noong 1990. Inihanda ng White Estate staff).

Nag komento si Jerry Moon sa pahayag ni Ellen White: "Tatlong sagot sa apila na ito ay kilala. Hindi nagtagal matapos itong i sulat, ang Ashfield simbahan sa Sydney, Australia, hindi kalayaan sa lugar kung saan nagtatrabaho si Ellen White, ay nagdaos ng ordenasyon para sa bagong inihalal na mga pinuno ng simbahan. "Ang mga pastors na sina Corliss at McCullagh ng kumperensyang Australian ay itinalaga ang matanda sa Iglesia, diakonos, [at] mga diakonesas sa pamamagitan ng panalangin at pagpapatong ng mga kamay." (Mga minuto ng Ashfield SDA Church, Sydney, Australia, Ago. 10, 1895, binanggit ni A. Patrick; cf. DG 249). Pansinin na magkaparehong terminolohiya ang ginamit para sa lahat ng tatlong opisina. Isa pang talaan mula sa simbahan ding iyon makalipas ang limang taon (1900) ang nagulat ng ordenasyon ng dalawang matanda sa Iglesia, isang diakono, at dalawang diakonesa. Sa pagkaka-taong ito ang opisyal na ministro ay W.C. White, na ang diary ay nagkatugma sa mga talaan ng simbahan (tingnan sa Patrick). Ang ikatlong halimbawa ay mula noong mga unang bahagi ng taon ng 1916, nang si E. E. Andros, ay pangulo ng Pacific Union Conference, na namahala sa ordenasyon ng kababaihan at binanggit ang artikulo ni Ellen White bilang kanyang awtoridad (DG 253-255). Kapwa ang panloob na katibayan ng artikulo ni Ellen White at ang mga sagot ng mga taong malapit sa kanya noong panahong iyon—ang simbahan ng Ashfield; ang kanyang anak na si W.C. White; at E. E. Andros, pangulo ng Pacific Union Conference sa kanyang taon sa Elmshaven—ay nagpatunay na inaprubahan ni Ellen White dito ang ordenasyon ng kababaihan sa isang tungkulin na ginagampanan noon sa katungkulan ng diakonesa sa lokal na simbahan" (Jerry Moon, "Ellen White, Ordination, and Authority," [Theology of Ordination Study Committee, Hulyo 2013], 33).

noon. Ang pagbibigay-diin sa mga kataga ay nasa kadalisan ng pagiging moral sa halip na sa kasarian (cf. 5:9). Sa loob ng laganap na nilalaman ng prostitusyon sa templo, ginagamit ni Pablo ang pananalitang pang lalaki para ilahad ang kadalisan ng puri at prinsipyo ng isang asawa lang (monogamy bilang katangian ng mga diakono at matanda sa Iglesia kung sila man ay kalalakihan o kababaihan. Ang mga matanda sa Iglesia at diakono ay dapat maging dalisay na sekswal. Muli, tinutukoy ng tagubiling ito ang katangian ng moralidad na ginagawa ding karapat-dapat mga kababaihan mula nang ituro din ni Pablo na ang tapat na biyuda na isang matanda sa Iglesia ay "nag-iisang asawa ng kanyang asawang lalaki" o " isang babaeng, isa lang lalaki ang asawa" (1 Tim 5:9, ESV).

Pangatlo, na ang mga tuntunin na ang matanda sa Iglesia ay inaasahang pamahalaan ng maayos ang kanilang sambahayan ay hindi nagbubukod sa kababaihan mula sa katungkulan ito. Ang parehong katangian ay kinakailangan din tuparin ng mga diakono (3:12) at tulad ng nakita namin na- ang isang babae ay maaaring gumanap din bilang isang diakono. Ang kababaihan ay inaasahang pamahalaan ng maayos ang kanilang sambahayan din (5:14). Nakakakita tayo ng magandang halimbawa nito sa karanasan ni Lydia (Mga Gawa 16:15). Ang pangunahing layunin ng mga pangangailangang ito ay tiyakin na ang matanda sa Iglesia at diakono ay may magandang karanasan sa pangangasiwa. Malinaw na wala sa iba pang mga katangian para sa mga matanda sa Iglesia at diakono ang nilayong ibukod ang kababaihan mula sa mga tungkuling ito.

Sa maikling salita, ginagamit ni Pablo ang mga salitang may kasarian (lalaki at babae) sa partikular na mga sitwasyon para ipaalam ang mga alituntuning may kaugnayan sa kalalakihan at kababaihan sa mga ministeryo ng pamumuno. Ito ay nagpapahiwatig na kahit na kapag ang mga katangian ay sa pariralang espesyal para sa mga kasarian - na wika, hindi sila eksklusibo sa isang kasarian lang, dahil sila ay pareho para sa lahat ng mga Kristiyano. Samakatwid, maaaring sumama ang kababaihan sa mga katungkulan o katungkulan ng mga diakono at matanda sa Iglesia kahit wala tayong makikita sa Bagong Tipan na hinirang ang mga babae bilang matanda sa Iglesia sa simbahan. Ang tekstong Bibliya ay nagtutulot dito, na muling nagpapahiwatig na ang Diyos ay hindi nanglailait laban sa sinumang tao. *Sinumang taong tumanggap at umunlad sa mga hinihinging kaloob ng Espiritu ay magagamit Niya sa anumang katungkulan sa simbahan.*

KONKLUSYON

Sa loob ng komunidad ng mananampalataya na itinatag ni Jesus, ang mga katungkulan sa pamumuno ay hindi dapat batay sa lahi, klase, kultura, o kasarian. Ang sentral na elemento ay katapatan kay Kristo lamang at sa katuparan ng Kanyang misyon sa mundo sa pamamagitan ng pagmamahal na nagpapamalas mismo sa paglilingkod. Sinadya ni Pablo ang lahat ng sistema ng

kaayusan ng mga ugnayan ng tao na itinayo batay sa mga namana na pag-unawa sa kahalagahan batay sa lahi o kultural na pinagmulan, katayuan sa ekonomiya, at kasarian at pinalitan niya ito ng isang sistema ng kahalagahan na binuo eksklusibo lamang sa mga kaloob na ibinigay ng Banal na Espiritu sa bawat miyembro ng katawan ni Kristo. Ang mga dating paraan ng pakikipag-ugnay sa isa't isa ay pinapalitan ng bagong kaugnayan kay Kristo (Gal 3:28, 29; Col 3:11). Nais ng Diyos na ipanumbalik sa lupa ang parehong orden ng kalawakan na itinatag Niya sa daigdig sa simula. Sa komunidad na ito lahat ay may pantay na kahalagahan bilang mga miyembro ng katawan ni Kristo dahil lahat ay nakaranas ng pagkabuhay na mag-uli ni Kristo. Lahat sila ay may iba't ibang espirituwal na kaloob, kabilang na ang mga kaloob ng ministeryo at pamumuno, na gagamitin para sa kapakinabangan ng mga nagsisisampalataya, ang pandaigdigang misyon ng simbahan, at para sa paghawak ng mga katungkulan ng mga diakono at matanda sa Iglesia (Rom 12:1-8).

Habang papalapit ang misyong ito, ipinahayag ang kalalakihan at kababaihan sa inusig na simbahan na ginawa ni Kristo na "mga hari at pari" sa kanilang Diyos (Rev. 5:10; cf. 1:6; 20:6; Exodo 19:5, 6; 1 Alagang Hayop 2:9, 10). Ang orden na ito ng gawain ng kaparian sa Diyos sa simbahan ay katangian ng buong aklat ng Apocalipsis (bilang katuparan ng Isa 61:6). Walang pagkakaiba sa kasarian, iniligtas ni Kristo ang kalalakihan at kababaihan (Apocalipsis 1:5, 6; 5:9, 10), tinawag silang maglingkod at ipahayag ang kaharian ng Diyos hanggang sa Pagdating Nyang muli (14:6-13), at nangako na mamumuno sila sa mundo bilang mga saserdoteng namumuno (20:4-6). Kaya nga, ang "pagkapari" ng kalalakihan at kababaihan ay katangian ng nalalabing-simbahan.

Ellen G. White at kababaihan sa ministeryo

Mariing inanyayahan ni Ellen G. White ang kababaihan na sanayin at magtrabaho sa iba't ibang anyo ng ministeryo, at ordenahan pa ang ilan sa mga ministeryong ito. Na sinuportahan niya ang paglahok ng kababaihan sa iba't ibang anyo ng ministeryo ay kilalang-kilala at naitala. Maraming lathalain ang nakatulong sa mga Adbentista na maging mas may-kamalayan sa kanyang ka-isipan tungkol sa paksang ito, at ngayon ang kababaihan ay kasangkot sa lahat ng anyo ng ministeryo sa ating simbahan.

Isang maingat na pagsasaalang-alang ang iniisip ni White tungkol sa papel ng kababaihan sa simbahan, na kinuha sa nilalaman nito noong ika-19 na siglo, ang sumusuporta sa kaso para sa pag-oordena ng kababaihan ngayon. Ang pananaw na kinuha natin mula sa mga isinulat ni White ay naghihikayat sa atin na sumulong at palawakin pa ang mga hangganan ng ating pag-unawa sa ministeryo at ordenasyon, humakbang ng may pananampalataya, at tumugon sa pamumuno ng Diyos sa lubos na pakikibahagi ng kababaihan sa lahat ng aspeto ng ministeryo. Limang simpleng

salita ang pinakamainam na larawan ng pananaw ni White sa kababaihan sa ministeryo at sa ordenasyon ng kababaihan.

KATAHIMIKAN

Si Ellen G. White ay ganap na tahimik hinggil sa ilang mahahalagang teksto at kaisipan ginamit upang maiwasan na ang mga kababaihan ay maglingkod sa ministeryo. Inilalarawan ng mga kwento mula sa ministeryo ni White na 150 taon na ang nakararaan ang kababaihan ay hindi kasangkot sa panlipunan o relihiyon sa publiko kumpara sa ngayon. Katunayan, kung minsan hindi angkop at malaswa na makitang nagsasalita ang isang babae sa isang pagpupulong. At, batay sa tradisyonal na pagbabasa ng mga payo ni Pablo sa I Mga Taga Corinto 14:34, 35 o I Kay Timoteo 2:12, marami ang tumutol sa pakikinig sa kababaihan sa mga miting ng relihiyon. Gayunman, hindi kailanman nagkomento si White sa dalawang mahahalagang tekstong ito. Ang kanyang katahimikan sa mga tekstong ito ay nangungusap ng mga nakakabinging tunog sa kahalagahan ng dapat nating ibigay sa kanila sa ating talakayan tungkol sa kababaihan sa ministeryo ngayon. Gayunman, ang kanyang mga lalaking Adbentista ay nagbigay ng komento sa mga tekstong ito at kung minsan ay ginamit sa Galacia 3:28 upang sabihin na ang isinulat ni Pablo tungkol sa kababaihan hindi dapat magsalita ay napapaloob sa kultura ng pandaigdigang nilalaman pero wala namang bisa ngayon. Tinukoy din nila ang marami sa mga babaeng katrabaho ni Pablo na ipahayag ang malinaw na pagpapasiya na si Pablo ay hindi nagsasalita laban sa kababaihan sa ministeryo. Isa sa pinakamalinaw na sagot na iyon ay nagmula kay G.C. Tenney, pangulo ng Australian Conference, noong 1892.

Ang kahirapan sa mga tekstong ito ay dahilan sa inabot nila ay murang konklusyon sa patungkol dito. Ito ay malinaw na hindi makatwiran at hindi makatarungang magbigay sa anumang talata ng Banal na Kasulatan ng isang di-karapat-dapat na kahulugan na naiiba sa pangunahing tenor ng Bibliya, at tuwirang salungat sa malilinaw na mga turo nito. Ang Bibliya ay maaaring magsama-sama ng lahat ng bahagi nito nang hindi lumalabas sa mga linya ng palagiang pagkahulugan (interpretasyon). Ngunit ang matinding kahirapan ay malamang na maranasan ng mga taong nagbibigay ng kahulugan sa mga hiwalay na teksto sa kanilang malayang liwanag ayon sa mga ideyang pumapask sa kanilang kaisipan. Yaong mga naniniwala na kahihiyan para sa kababaihan na magsalita sa pulong, ay huwag ng tumingin pa sa ibang teksto para sa pabibigay ng aplikasyon. Mga kritiko ng Bibliya, kritiko ng babae, pati na rin ang mga kababaihan na naghahanap ng dahilan para sa katamaran, ay sinakop ang mga talatang ito sa parehong paraan. Sa maling paggamit nila ng mga tekstong ito, maraming matiyagang tao ang nagkaroon ng maling pagkaunawa sa ibig sabihin ng turo ni Pablo.²²

²² G. C. Tenney, "Woman's Relation to the Cause of Christ," *Review & Herald*, May 24, 1892, pp. 328-329.

PAGKASALI NG BABAE SA GAWAIN

Naniwala si Ellen G. White na ibilang na ang kababaihan sa lahat ng aspeto ng paglilingkod at ministryo. Noong 1893, kahit hindi komportable ang ilang lalaki sa kababaihang naglilingkod sa ministryo kasama ang kanilang asawa, at dahil medyo nagantimpalaan siya sa gawaing ito, ay nakipagtalo siya, "Ang tanong na ito ay hindi para sa kalalakihan para solusyunan. Naisaayos na ito ng Panginoon." Tinatawag ng Diyos ang kababaihan na makibahagi sa ministryo at sa ilang pagkakataon sila ay "makagawa ng higit na mabuti kaysa mga ministrong nakakaligtaang bisitahin ang kawan ng Diyos." Mariing sinabi niya, "May kababaihang dapat maglingkod sa ministryo ng ebanghelyo."²³

Noong 1879, tinalakay niya ang isang mahirap na sitwasyon sa South Lancaster, Massachusetts, at sinabing, "Hindi laging kalalakihan ang pinakamainam na i-angkop sa matagumpay na pamamahala ng isang simbahan. Kung ang matatapat na kababaihan ay may mas matinding kabanalan at tunay na katapatan kaysa kalalakihan, talagang magagawa nila ang gawain ng Diyos sa pamamagitan ng kanilang mga panalangin at kanilang mga pagsisikap nang mas higit pa kesa kalalakihang hindi inilalaan ang kanilang paggawa ng mula sa puso at buhay nila." Sa pahayag na ito, ang pagkaunawa niya sa ministryo ay pamamahala ng isang simbahan, na isang ministryong matatanggap ng kababaihan.²⁴

Noong 1880 inanyayahan niya ang mga kabataan na makibahagi sa Ebanghelyong Panitikan (Literature Evangelism) dahil maaari itong magsilbing magandang edukasyon para sa "kalalakihan at kababaihan na gumawa ng pastoral na gawain."²⁵ Makalipas ang dalawampung taon, noong 1900, muli niyang hinikayat ang kababaihan na maglingkod: "Kaakibat ng Banal na Espiritu ng Diyos ang naghahanda sa mga manggagawa, kapwa kalalakihan at kababaihan, na maging mga pastor sa kawan ng Diyos."²⁶ Noong 1887, habang tinatalakay ang pangangailangang magbigay ng magandang edukasyon sa mga kabataan sa aming paaralan, hinikayat niya ang mga tagapangasiwa na gawin ang lahat para sanayin ang mga kabataang babae "na may edukasyong akma sa kanila para sa *anumang katungkulan na karapat-dapat ay katapatan*."²⁷

Bagama't alam niya na sa kanyang panahon ay may mga limitasyon sa magagawa ng kababaihan para sa simbahan, hindi niya nililimitahan ang mga pagpipilian na pwedeng gawin ng mga kababaihan at hindi kailanman ginamit ang konsepto ng pamumuno ng lalaki para limitahan ang kababaihan sa ministryo. Kung kahit paano ay naniniwala si Ellen White na dapat magkaroon ng

²³ White, "The Laborer Is Worthy of His Hire," Manuscript 43a, 1898, Manuscript Release 5, 324-327.

²⁴ Ellen G. White to Brother Johnson, n.d. (Letter 33), 1879, Manuscript Release 19, 56.

²⁵ White, Testimonies 4, 390.

²⁶ White, Testimonies 6, 322.

²⁷ White, Fundamentals of Christian Education, 117-118 (emphasis added).

limitasyon sa mga pagpipiliang gawain sa ministeryo para sa kababaihan, marami siyang pagkakataong linawin ang kanyang iniisip. Hindi niya ginawa iyon. Sa halip, ang mga panghihikayat niya sa mga kabataang babae ay palaging bukas na bukas at parati nyang isinasali ang babae sa gawain ng Diyos. At paano naman ang ordenasyon?

IBA'T-IBANG

Naunawaan niya na ang ordenasyon ay para sa iba't ibang gawain. Ang ilang talata sa kanyang mga isinulat ay nagbibigay sa atin ng ilang makabuluhang paglalarawan tungkol sa pagkaunawa niya ng ordenasyon at ang kahulugan ng pagpapatong ng mga kamay. Taimtim na naniwala si Ellen G. White na ang inorden na pastoral ministeryo lamang ay hindi sapat para maisakatuparan ang utos ng Diyos, kundi tinatawag ng Diyos ang mga Kristiyano sa lahat ng propesyon upang ilaan ang kanilang buhay sa paglilingkod sa Diyos. Sa gayon ay inanyayahan niya ang simbahan na gumawa ng mga sanga-sanga na pag-unawa sa mga uri ng ministeryo upang maisama ang mga di-tradisiyonal na papel na lagpas sa ginagampanan ng mga inorden na pastor, matanda sa Iglesia, at diakono na matatagpuan natin sa Bagong Tipan, upang matugunan ang mga pangangailangan ng simbahan. Itinaguyod pa niya ang pag-oorden ng mga tao sa mga tungkuling ito.

Noong 1908, para hikayatin ang marami sa misyon ng Adbentista medikal institusyon, isinulat ni White na ang mga medikal na missionary "ay dapat maging sagradong italaga para sa [gawaing ito] bilang *ministro ng ebanghelyo*."²⁸ Sa gayon ding nilalaman, noong 1895, sumulat siya ng mahabang artikulo tungkol sa gawain ng mga tao sa mga lokal na simbahan. Ipinayo niya:

Ang kababaihang handang ilaan ang ilan sa kanilang oras sa paglilingkod sa Panginoon ay dapat italaga na bisitahin ang maysakit, alagaan ang mga bata, at maglingkod sa mga pangangailangan ng mga maralita. *Dapat silang italaga sa gawaing ito sa pamamagitan ng panalangin at pagpapatong ng mga kamay.* Sa ilang pagkakataon kailangan nilang sumangguni sa mga pinuno ng simbahan o sa ministeryo; ngunit kung sila ay tapat na kababaihan, ay dapat panatilihin nilang mahalaga ang kaugnayan nila sa Diyos, at magiging kapangyarihan sila para sa kabutihan sa simbahan. *Ito ay isa pang paraan ng pagpapalakas at pagtatayo ng simbahan. Kailangan nating magsanga ng mas maraming sanga pa sa ating mga pamamaraan ng pagtatrabaho.*²⁹

Dito ay ipinayo niya na pinamumunuan ng Diyos ang simbahan sa pagtatalaga sa kababaihan para sa ganitong uri ng ministeryo. Sa dalawang rekomendasyong ito, malinaw na naisip ni White ang mas malawak na pag-unawa sa ordenasyon kaysa sa ilang tao sa kanyang kapanahunan, at nakita niya na ang ordenasyon ay isang uri ng pagpapatibay na naglilingkod sa iba't ibang gawain at

²⁸ White, *Evangelism*, 546 (emphasis added).

²⁹ White, "The Duty of the Minister and the People," *Review & Herald*, July 9, 1895 (emphasis added).

layunin. Hindi natin nakikita ang mga malinaw na tuntunin sa Bibliya para sa dalawang rekomendasyong ito ng ordenasyon na kanyang inihahatag. Marahil dahil hindi nauunawaan ni White ang ordenasyon na maging isang uri ng sakramento na limitado lamang sa ilang partikular na gawain sa kasarian. Mula sa pananaw sa misyon, tila malinaw na sa kanyang mga payo, lahat ng katungkulan ito ay kasali ang 2 kasarian.

PAGTATALAGA

Sa isip ni Ellen G. White, ang ordenasyon ay kapareho ng komisyon o pagtatalaga. Ang huling dalawang halimbawang ito ay nagpapakita ng di-sakramento na pag-unawa sa pagpapatong ng mga kamay. Ordenasyon ay, una sa lahat, isang uri ng pagpapatibay at pag-susugo sa isang gawain. Sa katunayan, tumpak na sabihin na sa kanyang mga isinulat ang ordinasyon at pag-susugo ay parehong bagay para sa kanya.³⁰

Noong 1873, sumapi si John Tay sa Seventh-day Adventista Church at di-nagtagal ay nadama ng Diyos na magboluntaryo siya bilang misyonero sa South Pacific. Noong 1886, nagtungo siya sa pulo ng Pitcairn, at nagtagumpay sa biyaya ng Diyos sa pagbabalik-loob sa buong populasyon. Gayunman, hindi siya inorden na ministro, hindi niya nadama na pinahintulutan siyang binyagan ang mga mananampalatayang ito. Makalipas ang sampung taon, nagkomento si Ellen White sa kaganapang ito at ganito ang sasabihin.

Malaking pagkakamali na lumabas ang kalalakihan, na batid na sila ay mga anak ng Diyos, tulad ni Brother Tay, [na] nagpunta sa Pitcairn bilang misyonero para gumawa ng gawain, [ngunit] hindi nadama ng mga lalaking iyon na malaya silang pwedeng magbinyag dahil hindi siya inorden. *Hindi iyan alinman sa kaayusan ng Diyos; ito ay pag-aayos ng tao.* Kapag ang mga tao ay lumalabas na may pasanin ng gawain at magdala ng mga kaluluwa sa katotohanan, ang mga taong iyon ay inorden ng Diyos, [kahit] kung [sila] ay hindi kailanman napatungan ng kamay sa seremonya ng ordenasyon. Ang sabihin [sila] ay hindi pwedeng magbibinyag kapag walang ibang tao, ay mali. Kung may ministrong makikita, maayos ang lahat, dapat nilang hangarin ang inorden na ministro na gawin ang pagbibinyag, ngunit kapag kumikilos ang Panginoon sa isang tao para maglabas ng kaluluwa rito at doon, at hindi nila alam kung kailan darating ang

³⁰ Noong mga unang araw ng Seventh-day Adventist, ang nangungunang mga tagapanguna (pioneer) ng kilusan ay nag-alala tungkol sa pagkalito at maling mga turo na kung minsan ay nakita sa maliit na grupo ng mga Sabadistang Adventista. Kasunod ng halimbawa ng mga apostol sa Bagong Tipan na nagtakda ng mga matanda sa Igllesia na pinangasiwaan ng mga lokal na kongregasyon laban sa mga maling turo at pinangasiwaan ang mga ordenansa ng bautismo at hapunan ng Panginoon, pinili ng mga naunang lider na ito ng mga Adventista na ito ang mga taong nanga-ngako na mga lalaki at itinalaga sila nang may panalangin at pagpapatong ng mga kamay. Ang kriteriya para sa kanilang ordenasyon ay ang "ganap" na katibayan "na natanggap nila ang kanilang pagtatalaga mula sa Diyos". Sa pag-oordena sa kanila, ang grupo ng mga mananampalataya "ay nagpapakita ng kapahintulutan ng simbahan sa kanilang paghayo bilang mga sugo upang dalhin ang pinakataimtim na mensaheng ibinigay sa mga tao" (EW, 100-101). Ang ordenasyon ng mga unang manlalakbay na mangangaral na mga ito ay nagsilbing karapatan nila upang bigyan sila ng awtoridad na magsalita para sa kapakanan ng simbahan at pangalagaan ang kaayusan sa pagdami ng simbahan. Ito ay kagiliw-giliw na tandaan na sa talatang ito ni Ellen White ay hindi gumagamit ng salitang ordinasyon, ngunit sa halip ay tumutukoy sa seremonyang ito bilang isang pagbubukod at isang komisyon. Ito ay nagpapahiwatig na ginagamit niya ang mga salita at konseptong ito nang magkasing-kahulugan.

pagkakataong mabinyagan ang mahahalagang kaluluwang ito, bakit hindi siya dapat magtanong tungkol sa bagay na ito, dapat niyang binyagan ang mga kaluluwang ito.³¹

Sinasabi sa tagubilin na sinabi ni White na ang ideya na ang isang tao ay hindi maaaring magsagawa ng binyag sa espesyal na kalagayan dahil hindi siya inorden na ministro " ay hindi sa *kaayusan ng Diyos; ito ay pag-aayos ng tao.*" Marahil sasabihin ng ilan na sobra ang pagkasagot niya sa nangyari. Gayunman, may aspeto ng kanyang pang-unawa sa ordenasyon na humahantong sa kanya na sabihin ito. Ang ordenasyon ng simbahan ay itinuturing na pagpapatibay ng dating espirituwal na ordenasyon at pag-uutos ng Diyos sa ministeryo. Kinikilala lamang ng mga tao ang mga pinagpapapala ng Diyos. Katunayan, noong 1851, nang isulat niya ang tungkol sa ordenasyon ng unang mga ministrong Adbentista, tinawagan niya ang seremonyang ito na pagsugo, hindi isang ordinasyon. Makalipas ang apatnapu't limang taon, noong 1896, pareho pa rin ang kanyang konsepto ng ordenasyon.

MISYON

Naniniwala si Ellen G. White na lahat tayo ay may bahagi sa Adbentista misyon sa mundo. Hinikayat niya ang simbahan na kilalanin ang panawagan ng Diyos sa kalalakihan at kababaihan sa pamamagitan ng pagpapatong ng mga kamay sa iba't ibang gawain upang ang misyon ng simbahan ay mas magkaiba at makumpleto. Gustung-gusto niyang mag-ipon ng nawala, at matindi niyang nadama na lahat ng lalaki at babaeng Adbentista ay dapat maging aktibo sa ministeryo. Ang kasaysayan ng Adbentista ay nagpapabatid din sa pagsasagawa ng ordenasyon. Si George Butler ang naging pangulo ng Iowa Conference noong Hunyo 1865 ngunit inorden lamang noong Setyembre 1867. Si Uriah Smith ay naglingkod bilang patnugot *ng Review and Herald* mula 1855, at secretary of the General Conference mula 1863. Siya ay inorden noong 1874. Sa paglipas ng panahon, nagbago ang aming pag-unawa sa ministeryo, at sinimulan naming mag-ordena ng kalalakihang hindi lamang mga ebanghelista. Ito ay isang paraan para makilala ang iba pang mga kaloob ng ministeryo. Pinalawak namin ang aming pananaw tungkol sa ministeryo upang isama ang mas maraming taong naglilingkod sa iba't ibang ministeryo. Bakit hindi natin dapat gawin din iyon para sa kababaihan? Hindi ba't hinihimok pa rin tayo ni White na magsanga sa ating anyo ng mga ministeryo upang abotin ang isang nawawalang mundo? Hinikayat niya ang kababaihan na maging aktibo sa maraming tungkulin at ministeryo, at naniwala na sa wastong edukasyon ay ang mga babae ay maaaring sumakop sa "anumang katungkulan ng pagtitiwala."

Handang hikayatin ang kababaihan noong kanyang panahon, sa lipunan at nilalaman kung saan hindi hinikayat ang kababaihan na maging aktibo sa lipunan, dahil naniniwala siya sa malawak na

³¹ White, "Remarks Concerning the Foreign Mission Work," Manuscript 75, 1896 (emphasis added).

kasarian na nagbabala sa isang mundong malapit nang dumating si Kristo. Kung susundin natin ang kanyang pamumuno, ang ordenasyon ay dapat nakaugnay sa misyon at pagpapalaganap ng ebanghelyo, hindi sa pagtatatag o pangangalaga ng isang eksklusibong lalaking ministeryo. Upang limitahan ang magagawa ng kababaihan sa simbahan ngayon sa mga aktibidad at limitadong gawain ng simbahan na nagtulot sa kababaihan na gawin noong ika-19 na siglo ang hindi makaligtaan na walang-hanggang katumpakan ng mensahe ni White. Hinikayat niya ang progresibo at makabagong pamamaraan sa ministeryo at misyon.

Dapat nating pansinin na hindi interesado si White na alisin ang kalalakihan mula sa tradisyonal na tungkuling idinaos nila sa pamilya, simbahan, at lipunan. Gayunman, hiniling niya sa simbahan na hayaang maglingkod ang kababaihan sa malawak na tungkulin ng ebanghelyo at pastoral ministeryo, at sa anumang katungkulan kung saan sila ay karapat-dapat, maging pati na ang pangangasiwa ng simbahan. Sa gayon ay nagsumamo siya sa simbahan na isama ang kababaihan sa mga kaloob ng pamumuno, pastoral ministeryo, at pagtuturo (lahat ng gawain sa Bibliya na ginagampanan ng mga pastor, guro, matanda sa Iglesiya, at tagapangalaga), at ordenahan sila para sa mga katungkulan ito, tulad ng inordenahang mga kalalakihan para sa gayon ding mga katungkulan.

appointment sa mga katungkulan sa Adbentistang Sabadista Church

Sa 7th-Day Adbentista Church, ang pagtatalaga sa isang tao sa mga katungkulan at gawain ay galing sa pinagsasama-samang mga katangiang nakikita natin sa Banal na Kasulatan. Karamihan sa mga pagtatalaga ay ginagawa sa pamamagitan ng proseso ng pagpili ng mga komite ng komunidad ng mga mananampalataya sa komunidad na dapat gumawa o magrekomenda ng mga desisyon para sa mga pagtatalaga. Ang awtoridad na gamitin ang mga tungkuling ito ay ipinagkakaloob sa sandaling ang konstitusyong komite, board, o asembliyas ang gumawa ng mga desisyon para sa mga appointment. Kasunod ng desisyong magtatalaga ng isang tao sa isang katungkulan o gawain ng kani-kanilang mga board board o conference/union executive committee, ang ilang opisyal ay inordenahan sa pamamagitan ng seremonya ng panalangin at pagpapatong ng mga kamay, tulad ng sa kaso ng mga diakono, matanda sa Iglesiya, at pastor. Ang iba pang mga opisyaes ay itinalaga sa kanilang ministeryo o gawain sa pamamagitan lamang ng boto ng komite o board (hal., direktor ng departamento; kolehiyo at pangulo ng unibersidad), at iba pa sa pamamagitan ng boto ng pangkalahatang kapulungan ng mga mananampalataya (hal., Conference, Division, at Pangkalahatang Kumperensya). Sa ordenasyon ng mga diakono, matanda sa Iglesiya, at pastor, seremonya ng panalangin at pagpapatong ng mga kamay ay pagpapatibay o simbolikong representasyon ng desisyong ginawa bago sila magbigay sa kanila ng awtoridad.

Hindi naniniwala ang Adbentistang Sabadista na ang ordinasyon ay nagkakaloob ng anumang espirituwal na kapangyarihan o katayuan. Ang seremonya ng pagpapatong ng mga kamay ay isang uri ng pagpapala kung saan kinikilala ng komunidad ang pagtawag sa Diyos sa buhay ng indibiduwal. Sa pamamagitan ng pagpapatong ng mga kamay, kumikilos ang Simbahan upang bigyan ang kinatawan ng awtoridad para sa paggamit ng ministeryo ng diakono/ diakonoess, matanda sa Iglesiya, o pastor.

konklusyon

Ipinakita ng ating pag-aaral na kahit tila may huwaran sa pamumuno ng kalalakihan sa mga tao ng Diyos, laging handang ituro ng Diyos ang mas magandang paraan— isang paraan na hindi ibubukod ang kababaihan batay sa kanilang kasarian, mula sa mahahalagang katungkulan. Naniniwala kami na ang pinakamahalaga nating gawain ay "tamang hatiin ang salita ng katotohanan" (2 Tim 2:15, NKJV), na isinasama ang mga alituntunin ng Bibliya, at pagsasabuhay ng mga turo ng Bibliya sa pang-araw-araw na buhay. Ginagawa natin ang sagradong gawaing ito na hinubog ng mga makahulugang pamamaraang lumitaw mula sa Salita ng Diyos mismo, na tinatanggi ang mga dagdag na layunin sa Bibliya at pauso ng lipunan na ipinataw sa teksto. Sa maingat at sistematikong pag-aaral ng Salita, paghahambing ng banal na kasulatan sa banal na kasulatan, dumarating tayo sa lubos na pag-unawa sa kahulugan nito, na natulungan ng ipinangakong pananaw ng Espiritu.

Ang mismong pangalan natin—Seventh-day Adbentista—ay nagtatampok sa ating matinding katapatan sa Salita na naghahayag kay Kristo bilang Lumikha, gayundin ang pag-asam natin sa muling paglikha na kanyang "gagawing bago ang lahat ng bagay" (Revv 21:5, NKJV). Mula sa salaysay ng Genesis tungkol sa paglikha ni Kristo ng lalaki at babae na nauunawaan natin ang mahalagang pagkakapantay-pantay kung saan sila ay hinubog Niya at pagtutulungang maki-kapuwa na dinisenyo nya . Sa pangitain ni Apostol Juan tungkol sa langit, nasusulyapan natin ang mga tinubos— nang walang pagkakaiba ng rango, lahi, o kasarian—sumamba at sumusunod sa Kordero "saanman Siya magtungo" (Rev. 14:4).

Ang misyon ng Diyos na inihayag kapwa sa Luma at Bagong Tipan ay mayamang naglalarawan ng Kanyang kahandaang gamitin ang lahat ng tao—na ngayon ay banal na pagka-uri—na itayo ang Kanyang kaharian at paglingkuran ang Kanyang bayan (Galac 3:28). Pareho ang kalalakihan at kababaihan ay tinatawag, at binigyan ng mga kailangan ng Espiritu para sa mga ministeryo na nagbibigay-kakayahan sa misyon ng Diyos na iligtas ang sangkatauhan. Walang papel na ginagampanan sa paglilingkod sa bayan ng Diyos ang inuuring ibukod mula sa mga mananampalataya na sumuko kay Kristo (cf. Joel 2:28, 29), dahil "isa at ang mismong Espiritu ring ito ang gumagawa ng lahat ng bagay na ito, na ipinamamahagi sa bawat isa galing mula sa kalooban

Niya" (I Cor 12:11). Sa loob ng gayong komunidad, ang pagkakaiba ng lahi, klase, kultura, o kasarian ay pangalawa lamang sa isang sentral at pangunahing katapatan kay Kristo lamang at sa Kanyang misyon sa mundo. Ang talaan sa Bibliya ay puno ng listahan ng kapwa kalalakihan at kababaihan na naglilingkod sa mga tao ng Diyos bilang mga pinuno, hukom, saksi, at propeta.

Ang kalinawan ng huwaran ng Diyos na bigyan ng kapangyarihan ang kababaihan at kalalakihan na naglilingkod sa gawain ng Diyos ay isang susi sa pagbigay kahulugan upang tumulong sa atin na wastong ilagay ang tama o di-malinaw na mga talata sa kasaysayan, kabilang na ang ilan sa mga payo ni Pablo sa partikular na mga kongregasyon ng NT (cf. 1 Tim 3:1-13; Cor.14:24). Ang awtoridad sa pamumuno sa simbahan ay nakalaan lamang para kay Kristo, at tungkulin ng Kanyang mga tao na pagtibayin sa isa't isa ang mga kaloob na itinalaga Niya bilang namumuno. Ang pagpapatong ng mga kamay, o "ordinasyon," ay nagsasaad na ito ay walang espesyal na kapangyarihan at nagpapahiwatig na walang dagdag na halaga. Sa matikas na kapayakan, ipinapakita ng pagpapatibay na ito ang kasunduang dapat palaging umiral sa pagitan ni Jesus at ng Kanyang simbahan (Matt 18:19).

Ang kasaysayan ng Adbentistang Sabadista ay nagpapatotoo rin sa pagbibigay kaloob na espiritwal sa parehong kalalakihan at kababaihan sa larangan ng paglilingkod sa bayan ng Diyos. Si Ellen G. White, na gumamit ng kaloob na propesiya na pam-Bibliya sa loob ng mahigit 70 taon ng ministeryo sa publiko, ay nagturo at naghimok na ang kalalakihan at kababaihan ay maaari at dapat gumanap sa lahat ng katungkulan at papel sa katawan ni Kristo. Sa pamamagitan ng kanyang mahusay na panawagan na maglilingkod at magbigay-inspirasyon sa pamamagitan ng kanyang halimbawa, patuloy na sinasagot ng kalalakihan at kababaihan ang panawagan ng Diyos na maglilingkod bilang mga pastor, lider, at guro, at sa kanilang mapagpakumbabang tiwala ay nanalig sila na sa paggawa nito ay lubos na naging masunurin sila sa kalooban ng Diyos.

Bagama't tayo bilang mga Seventh-day Adbentista ay sumasang-ayon sa pantay-pantay na kahalagahan ng kababaihan at kalalakihan at ang kanilang panawagan na taglayin ang larawan ng Diyos nang sama-sama, kinikilala natin na ang ibang taos-pusong mga Adbentista ay maaaring magkaiba sa atin tungkol sa turo ng Bibliya at kung sino oordenahan. Ipinapaalala namin sa lahat ng nananalig na meron tayong obligasyong "pagsikapang panatilihing tayo ay nagkakaisa ng Espiritu sa pamamagitan ng bigkis ng kapayapaan" (Efeso 4:3). Dahil diyan, hinihimok namin na ang mga desisyon tungkol sa pag-unawa sa ordinasyon ng kababaihan sa ministeryo ay hindi dapat gawin sa pamamagitan ng karamihan ng boto. Sa mga sitwasyon kung saan hindi nilikha ng Espiritu sa pandaigdigang simbahan ang isang konsensus sa pagtuturo ng Bibliya, ang desisyon ng karamihan ay magbubunga ng pagpapataw ng mga pananaw pang relihiyon sa iba na taos-pusong naniniwala na ang Bibliya ay nagtuturo ng kabaligtaran (cf. Rom 14:5). Sa pagtatakda ng kaibhan ng mga

opinyon tungkol sa paksa na hindi bahagi ng mensahe at misyon ng simbahan, pinagtitibay natin ang palagiang pagkakaisa natin kay Kristo at sa ating katapatan sa mensahe at misyon ng simbahan (Juan 17:20-23).

mga sagot sa ilang mga katanungan tungkol sa ordenasyon

Tinutulutan ba ng kaparian ng lahat ng mananampalataya na maordenahan bilang mga pastor ang kababaihan?

Una, bagama't hindi kasama sa kaparian ang kababaihan sa Lumang Tipan, kabilang sa turo ng Bagong Tipan ang kaparian ng lahat ng mananampalataya - ang kalalakihan at babaeng mananampalataya. Ang batas ng Levitiko ay napalaya na ngayon mula sa limitasyong patungkol sa tribo at etniko. Totoo na bagama't sa simbahan lahat ay "mga saserdote" hindi lahat ay mga matanda sa Iglesia o diakono. Pangalawa, dapat nating tandaan na sa Lumang Tipan ang paggamit ng ikapu ay eksklusibong ginamit para sa mga Levita at wala nang ibang Israelita na dapat tumanggap nito—lalaki man o babae man. Sa simbhang Kristiyano ang batas ng ikapu ay napalaya na sa limitasyon pang-kasarian. Ngayon, tulad ng ipinahiwatig ni Ellen G. White, "ang ikapu ay dapat pumunta sa mga gumagawa sa salita at doktrina, maging mga lalaki o babae" (1MR 263). Ito ay batay sa katotohanan na "ito ang kalakip ng Banal na Espiritu ng Diyos na naghahanda sa mga manggagawa, kapwa kalalakihan at kababaihan, na maging mga pastor sa kawan ng Diyos" (6T 322). Ang kaparian ng lahat ng mananampalataya ay nagtutulot sa kababaihan na maordenahan bilang mga pastor.

Nagtakda ba si Jesus ng bahagdan (hierarchy) na ibukod ang kababaihan mula sa itinalagang ministeryo?

Walang ni-isang talata sa mga ebanghelyo na nagpapahiwatig na gayon ang nangyari. Ang partikular na pamantayang itinatag ni Jesus para sa pagatatalaga ng mga katungkulan sa pamumuno sa simbahan ay "sinomang nagnanais na maging dakila sa inyo ay magiging lingkod ninyo" (Marcos 10:43). Walang sinumang dapat magmungkahi na ang utos na ito mula kay Jesus ay limitado lamang sa mga apostol. Ito ay may pandaigdigang aplikasyon sa loob ng simbahan sa anumang panahon at anumang lugar. Anumang katungkulan sa awtoridad o pamumuno sa simbahan ay para sa mga taong, sa ilalim ng impluwensya ng Espiritu (sila ay lalaki o babae), ay mga tunay na lingkod ni Kristo at ng Kanyang simbahan.

Ang ibig bang sabihin ng "pinuno/pamunuan" ba sa I Mga Taga Corinto 11:2-16 ay "pinagmumulan?"

Ang paggamit ng *katagang* Griyego kephalē ay malinaw at walang alinlangang nagpapahiwatig na maaari itong mangahulugan ng "pinagmulan." Ang katotohanan na ang isang diksyunaryong

Griyego ay hindi isinali ang kahulugang ito ay hindi nangangahulugan ng anumang bagay.³² Pero, kabilang ito sa iba pang mga diksyunaryo. Samakatwid, ang dalawang kahulugan ay karaniwang posible sa I Mga Taga Corinto 11:2-16. Ang pinakamahusay na posibilidad ay "pinagmumulan" dahil ang talatang iyon ay tumuturo sa konsepto ng pinagmulan: "Ang lalaki ay hindi nagmula sa babae, ngunit ang babae mula sa lalaki.... Sapagka't kung paanong ang babae ay nagmumula sa lalaki, gayon din naman ang lalaki sa pamamagitan ng babae" (t. 8, 12). Inilarawan sila ni Pablo sa talata bilang pagiging magkatuwang (t. 11). Ang nilalaman ng talatang ito ay hindi sumusuporta sa ideya na sa simbahan ang isang lalaking matanda sa Iglesiya ng simbahan ang pinuno ng babae.

Sinusuportahan ba ng Bagong Tipan ang ideya na ang kababaihan sa simbahan ay nasa pamumuno ng mga matanda sa Iglesiya ng simbahan?

Ayon sa Bagong Tipan ang tanging pinuno ng simbahan ay si Kristo. Isinulat ni Ellen G. White, "Tingnan natin na si Kristo, hindi ang ministro, ang pinuno ng simbahan."³³ Sa tahanan lamang, sa ugnayan ng mag-asawa, na ang isang lalaki ay inilarawan bilang pinuno ng kanyang asawa (hal. Eph 5:22, 23). Ang ideyang ito ay hindi kailanman inililipat sa kaugnayan ng mga matanda sa Iglesiya at kababaihan sa simbahan.

Ang I Timoteo 2:12-14 ba ay angkop lamang sa isang lokal na sitwasyon sa Efeso?

Hindi. Ang talata ay may pandaigdigang aplikasyon at napakaturuan para sa atin ngayon. Malinaw na ang pagtugon ni Pablo sa isang lokal na sitwasyon kung hindi man ay ang kautusan ng kaayusan sa kababaihan na katahimikan ay hindi lamang magiging pandaigdigang kundi ganap. Ang kailangan nating itatag, matapos ang masusing pag-aaral ng nilalaman ng talata, ang pandaigdigang nilalaman nito. May ilang bagay na pangkalahatan: (1) Ang simbahan ay inaasahang ituro ang mensahe ng kaligtasan sa lahat, kalalakihan at kababaihan. (2) Ang pagtuturo ay gagawin ng mga taong nag-aral at karapat-dapat. (3) Ang mga estudyante ay hindi dapat pahintulutang magturo o magtanong tungkol sa awtoridad ng guro o sa nilalaman ng turo. Ang pagsalungat sa proseso ng pagtuturo ay hindi dapat pahintulutan. Kung hindi, magkakaroon tayo ng mga labanan sa simbahan. Ang simbahan ay isang lugar ng kaayusan.

Ang katotohanan ba na sa pamumuno sa Bibliya ng mga kalalakihan ay hindi pwedeng kasama ang kababaihan sa ordinadong ministeryo?

Nakipagtalo kami sa papel na ito na hindi ito ang kaso. Walang iisang talata sa Bibliya kung saan ibinigay ang banal na utos na permanenteng itinatag na tanging mga lalaking miyembro ng bayan

³² E.g. *TDNT*, 6:673; *NIDNTT*, 1:157. The meaning "source" is quite common in Greek literature; see Phillip B. Payne, *Man and Woman, One in Christ: An Exegetical and Theological Study of Paul's Letters* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2009), 117-137. He provides a list of Greek lexicons from the earliest to the present that establish the meaning "source" for *kephalē* (123, footnote 35).

³³ White, *Signs of the Times*, January 27, 1890.

ng Diyos ang dapat maordenahan lang at sumasakop sa pinakamataas na katungkulan ng awtoridad. Ang huwaran ng lalaking pamumuno ay kadalasang binabago ng Panginoon mismo sa pamamagitan ng paghirang ng ilang kababaihan sa pinakamataas na katungkulan ng awtoridad sa Kanyang mga tao (hal. propetessa at hukom). Sa Bagong Tipan ito ay mas nakikita at masagana (hal. nakakita tayo ng mga katrabaho ni Pablo na mga babae; mga propetessa; at may paggalang sa mga katungkulan sa simbahan na nakikita natin ang mga diakonesa). Sa madaling salita, ang karaniwang gawain ng pagkakaroon ng mga lalaking pinuno ay hindi opisyal na itinatag ng Panginoon sa pamamagitan ng banal na utos. Kaya nga, naglaan Siya ng mga halimbawa na masusundan natin sa pag-oorden sa kababaihan sa ministeryo. Sa paggawa nito hindi tayo lalabag sa banal na utos dahil walang utos na gayon.

Dapat ba nating balewalain ang tanong ng kalayaan sa relihiyon kapag naharap tayo sa paksang ito?

Sa isang banda maaari itong balewalain dahil ang mas malalim na paksa ay kakaibang bahagya. Ito ay umiibabaw kapag ang posibilidad ng pagpapasya sa isang posisyon na pam-bibliya ay ilalagay sa karamihan ng boto o ilalagay sa mesa para pagbotohan ng marami. Kung ito ay gagawin ang tanong ay hindi na kung dapat nating ordenahan ang kababaihan o hindi ngunit kung dapat tayong maging tapat sa Pangunahing Paniniwala # 1. Ang isyu ay napakakumplikado at mahalaga para sa ating mga mananampalataya na laging itinataguyod ang mensahe at misyon ng simbahan ayon sa ibinuod sa ating Pahayag ng mga Pangunahing Paniniwala. Ang aming mensahe ay itinatag sa pamamagitan ng pag-aaral ng Bibliya at ang patnubay ng Espiritu sa pamamagitan ng Ellen G. White. Ang resulta ay ang pagbubuo ng isang konsensus sa bayan ng Diyos. Walang boto kinakailangan dahil tinalakay na ng Bibliya at ng Espiritu ang simbahan. Ang Pahayag ng mahahalagang Paniniwala ay buod ng mensahe at misyon na ibinigay ng Panginoon sa Kanyang simbahan at pinagkakaisa tayo nito bilang isang bayan. Ang tanong na kinakaharap natin ngayon ay: Ano ang dapat nating gawin sa paksa ng ordenasyon ng kababaihan sa ministeryo sa kawalan ng konsensus batay sa pag-aaral ng Bibliya at patnubay ng Espiritu? Kung susulong tayo para sa karamihan ng boto ay tinatakwil natin ang Pangunahing Paniniwala #1. Ang katotohanan sa Bibliya ay hindi na maitutukoy batay sa Bibliya kundi batay sa pinaniniwalaan ng karamihan na itinuturo ng Bibliya sa paksang ito. Ngayon, ang boto ng karamihan ay ipapataw sa mga taong tapat na nagtapos na ang Bibliya ay nagtuturo ng iba pang bagay (kalayaan ng budhi?). Magkakaroon tayo ng katunayan na lumikha ng isang “ecclesiastical magistrum” (karamihan sa mga delegado sa Sesyon) na magpapasiya para sa natitirang bahagi ng simbahan anuman ang itinuturo ng Bibliya sa isang partikular na paksa at kung ano ang dapat paniwalaan ng simbahan. Ang paksa ng ordenasyon ng kababaihan sa ministeryo ay dapat manatili pa rin sa atin kahit noon pa man, na ang paksa ay mayroon tayong iba't ibang opinyon (gaya ng tanong ng likas na katangian ni Kristo). Ang iba't ibang pananaw na ito ay pinahintulutan

ng simbahan. Hindi kailanman nagkaroon ng konsensus sa paksang ito at dahil dito hindi ito kailanman naitaas sa antas ng isang Pangunahing Paniniwala. Ang paksang ito ay hindi dapat lutasin sa anumang halaga.

Bahagi VI: Mga Pangungusap Tungkol sa Paraan ng Pagsulong

ang daan pasulong #2

Batid natin ang ating mataas na tungkulin bilang Adbentista Sabadista, na sabik nating inaasam ang pagparito ng ating Panginoong JesuKristo. Madarama nating mananampalataya na "ang Diyos ay magkakaroon ng mga tao sa mundo upang mapanatili ang Bibliya, at ang Bibliya lamang, ang pamantayan ng lahat ng doktrina at batayan ng lahat ng reporma" (GC 596). Pinagtibay ng banal na kasulatan na ang Diyos ay hindi nagpapakita ng pagtatangi (Gen 1, 2; Galac 3:26-28; Col 3:11-17; I Ni Pedro 2:8-10; Ang Mga Gawa 10:34) at ang kahalagahan ng ating misyon (Matt 28:18-20; Matt 24:14; Apokalipsis 14:6-12) pinasusulong tayo na isama natin ang lahat ng mananampalataya, kapwa kalalakihan at kababaihan, sa paggamit ng mga kaloob na ibinigay sa kanila ng Diyos at angkop na pagtitibayin ang mga ito sa kanilang ministeryo. Nilikha ng Diyos ang kalalakihan at kababaihan sa larawan ng Diyos (Gen 1:26-28) at, bagama't ang huwarang ito ay nasira ng kasalanan, ipinanumbalik ni Kristo ang huwaran, at sa Bagong Tipan nakikita natin kapwa ang kalalakihan at kababaihang naglilingkod. Patuloy na kumikilos ang Diyos upang makumpleto ang panunumbalik na ito. Nakikita natin ang panunumbalik ng huwarang ito sa: (1) Pagpapatibay ni Pablo tungkol sa panunumbalik ng pagkakapantay-pantay (Gal 3; Efeso 2:14-22; cf. Rev 5:10); (2) pakikibahagi ng kababaihan sa ministeryo ng simbahan noong araw (Lucas 8:1-3; Rom 16:1, 2, 7; Ang Mga Gawa 18:2, 26); at, (3) ang pagtatrabaho ng Espiritu sa ministeryo ng kababaihan sa simbahan ngayon.

Ang kamakailan-lamang na pinagtibay na pahayag tungkol sa ordinasyon ay nagpapahayag na, "Ang ordenasyon ay isang gawa ng paghayo na kinikilala ang panawagan ng Diyos, inihihwalay ang indibiduwal, at hinihirang ang taong maglilingkod sa simbahan sa espesyal na kakayahan." Bukod pa rito, ito ay "pagsumamo" sa "pagpapala ng Diyos sa mga pinili sa gawain ng ministeryo." Ang pagkaunawang ito ng ordenasyon ay pareho kung oordenahan man natin ang isang diakono o diakonesa, matanda sa iglesya, o pastor.

Sa buong kasaysayan ng Adbentista madalas nating harapin ang paksang pang-teolohiya at pang-simbahan na nagdulot ng mga pagkakaiba sa atin. Sa kabila ng masigasig na debate kung minsan, nanatili tayong nagkakaisa bilang isang katawan sa ilalim ni Kristo sa pagsulong sa ating natatanging

misyon na bigay ng Diyos. "Hindi natin maaaring gawin ang katungkulan na ang pagkakaisa ng simbahan ay batay sa pagtingin sa bawat teksto ng Banal na Kasulatan sa iisang liwanag. Walang perpektong na pagkakaisa sa simbahan kundi ang diwa ni Kristo na katulad ng kay Kristo" (11MR 266).

Nakasaad sa Pangunahing Paniniwala #14 sa "Pagkakaisa sa Katawan ni Kristo" na ang "pagkakaiba ng lahi, kultura, pagkatuto, nasyonalidad, at pagkakaiba sa pagitan ng mataas at mababa, mayaman at mahirap, lalaki at babae, ay hindi dapat maghati-hati sa atin. Lahat tayo ay pantay-pantay kay Kristo, na sa pamamagitan ng iisang Espiritu na nagbigkis sa atin at sa pakikipagpulong sa Kanya at sa isa't isa. Dapat tayong maglingkod at maglingkod nang walang bahagyang pagtatangi o pagreserba." Batay sa Pangunahing Paniniwala na ito, ang Pangkalahatang Kumperensya ay nagtatag ng mga patakaran na may kinalaman sa responsibilidad sa simbahan kabilang na ang mga pagtanggap sa mga babae bilang trabahador ng simbahan at kinikilala rin mga kababaihan sa pamumuno (tingnan sa GC Working Policy BA-60). Makikita sa mga patakarang ito ang ating pananalig sa doktrina ng mga espirituwal na kaloob: na ang Banal na Espiritu ay tumatawag sa kapwa kalalakihan at kababaihan na maglingkod at sa lahat ng meroong espirituwal na kaloob ay kasali ang 2 kasarian (I Cor 12:11; Joel 2:28, 29; Ang Mga Gawa 2:17-21). Kumilos ang Simbahan upang pahintulutan ang ordenasyon ng mga diakonesa at babaeng matanda sa Iglesiya at ang pag-aatas ng mga babaeng pastor. Bagama't iba ang mga patakaran at kaugaliang ito ng simbahan sa iba't ibang panig ng mundo, nanatiling nagkakaisa ang Simbahan, sama-samang **nagpupunyagi ang organisasyon sa iba't ibang panig ng mundo sa misyon at mensahe.**

Kasunod ng Bibliya at payo ni Ellen G. White, kinikilala ng Simbahan na kailangang i-akma ang mga kaugalian nito sa mga pangangailangan ng mga taong hangad nitong abutin. Ang pagkakaiba-iba ng rehiyon sa pagsasanay ng ordinasyon ng kababaihan ay titiyakin na walang mga tao na ipipilit ang ipagawa ito kung laban sa kagustuhan ng mga ito. Tulad sa iba pang mga bagay, ang katapatan sa Banal na Kasulatan at paggalang sa isa't isa ay mahalaga sa pagkakaisa ng Simbahan.

Samakatwid, dahil tinatanggap natin ang panawagan ng Bibliya na magpatotoo tungkol sa Diyos, na walang-pagtatanging ugali at sa paniwala na ang hindi pagkakaisa at pagkawatak-watak ang magiging resulta kung ipatupad ang isang pananaw lamang sa lahat ng rehiyon. Iminumungkahi natin na:

- Bawat grupo na responsable sa pagtawag sa mga pastor ay pinahintulutang pumili ng alinman sa kalalakihan na inordenahan bilang inorden na pastor o magkaroon kapwa ng kalalakihan at kababaihan bilang inorden na pastor. [Ang pagpiling ito ay poprotektahan ng mga garantiya na kaugnay sa mga dokumento ng bawat unyon, dibisyon at pangkalahatang

Kumperensya, upang walang grupo ang mapuwera laban sa kanilang kalooban na sakupin ang posisyon maliban ito ang tinuturo ng sama-samang budhi ng grupo.]

- Ang unyon, kung saan ang makasaysayan na desisyon pang-organisasyon para sa ordenasyon ng mga kababae at kalalakihan ay ginawa sa Iglesya ng Seventh-Day Adbentista, at sa kanyang mga dibisyon naman ay naka-atang ang gawain ng pag de-desiyon kung aaprubahan kapwa ang ordenasyon ng kalalakihan at kababaihan sa ministeryo ng ebanghelyo.

Dito ay muli nating inilalalaan ang ating buhay sa Diyos at nangangako tayo ng katapatan sa Kanyang Salita habang isinasakatuparan natin ang Dakilang Kommission ipinagkatiwala ng Panginoon sa Kanyang Simbahan. *Maranatha*. Halina, Panginoong Hesus.

seksyon vii

bumoto ng affirmation at commitment

Botohan, para pagtibayin na sa kabila ng pagkaka-iba ng opinyon tungkol sa paksa ng ordinasyon ng mga kababaihan, ang kasapi ng komite ng teolohiya sa pag-aaral ng ordinasyon ng kababaihan ay nagtalaga ng kanilang sarili para sa mensahe at misyon ng Iglesya ng Seventh-Day Adventist, tulad ng ipinahayag sa pamamagitan ng 28 pangunahing doktrina.

